

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३)  
बमोजिम प्रस्तुत गरिएको अर्थ मन्त्रालयसंग  
सम्बन्धित सार्वजनिक विवरण



नेपाल सरकार  
अर्थ मन्त्रालय  
बैशाख , २०७४

## भूमिका

नेपालको संविधान को धारा २७ ले सूचनाको हकलाई नागरिकका मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। आफ्नो वा सार्वजनिक सरोकारको कुनै पनि सूचना पाउने नागरिकको उक्त मौलिक हकको प्रचलनका लागि सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ तथा सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ कार्यान्वयनमा रहेका छन्। सार्वजनिक महत्वका सूचनामा आम नागरिकको सरल र सहज पहुँच पुऱ्याई सूचनाको हकको संरक्षण गर्नु तथा राष्ट्र र नागरिकको हितमा प्रतिकूल असर पार्ने संवेदनशील सूचनाको संरक्षण गर्नु सार्वजनिक निकायको दायित्व हो। उल्लिखित दायित्वलाई आत्मसात गर्दै अर्थ मन्त्रालयले सो ऐनको दफा ५(३) तथा नियमावलीको नियम ३ ले सार्वजनिक गर्नुपर्ने भनी किटान गरेका सूचनाहरू नियमित रूपमा सार्वजनिक गर्दै आएको छ। यो विवरणमा आ. व. २०७३/७४ को मंसिर देखि चैत्रमसान्त सम्ममा भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू, मुलुकको आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरणहरू र ऐन तथा नियमावलीले तोकेका अन्य विवरणहरू समावेश गरिएको छ। प्रस्तुत सार्वजनिक विवरणले अर्थ मन्त्रालयबाट सम्पादित काम कारवाहीका सम्बन्धमा सर्वसाधारणमा सूचना प्रवाह हुने तथा सुधारका सम्बन्धमा पृष्टपोषण प्राप्त हुने विश्वास लिएको छ। साथै, सूचनामा सर्वसाधारण नागरिकको हक सुनिश्चित गर्ने अर्थ मन्त्रालयको प्रतिबद्धता पुनः व्यक्त गर्दछु।

२०७४ बैशाख १० गते ।

शान्तराज सुबेदी  
सचिव

## विषय सूची

सि.नं.	विषय	पेज नं.
१.	अर्थ मन्त्रालयको परिचय र उद्देश्य	१
२.	संगठनात्मक स्वरूप	३
३.	कर्मचारी दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था	४
४.	कार्य क्षेत्र	५
५.	अर्थ मन्त्रालयले गर्ने कार्य र सेवा	६
६.	सचिवालय, महाशाखा, जिम्मेवार अधिकारी र सम्पर्क टेलिफोन नम्बर	६
७.	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि	६
८.	निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी	७
९.	निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी	८
१०.	सम्पादन गरेको मुख्य मुख्य कामको विवरण	८
११.	महाशाखागत उपलब्धिहरू	१४
१२.	सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम तथा सम्पर्क टेलिफोन नम्बर	२६
१३.	ऐन, नियम र निर्देशिकाको सूची	२६
१४.	आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी विवरण	२८
१५.	अन्य विवरण	३१
१६.	अनुसूचीहरू	

## १. अर्थ मन्त्रालयको परिचय र उद्देश्य

### (क) पृष्ठभूमि:

समष्टिगत आर्थिक नीतिहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयनको माध्यमबाट मुलुकको आर्थिक विकासमा अर्थ मन्त्रालयको नेतृत्वदायी भूमिका रहेको छ । मुलुकको आर्थिक, वित्तीय तथा मौद्रिक क्षेत्रसंग सम्बन्धीत सम्पूर्ण नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन र व्यवस्थापन गर्ने दायित्व अर्थ मन्त्रालयमा रहेको छ । नेपाल सरकारको वार्षिक बजेट तर्जुमा र बजेटको कार्यान्वयन, सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन, आन्तरिक राजस्व व्यवस्थापन तथा स्रोत परिचालन, समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व, अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन तथा व्यवस्थापन, विदेशी विनिमय नियन्त्रण तथा नियमन, राजस्व चुहावट नियन्त्रण, सम्पति शुद्धिकरण अनुसन्धान आदि विषयहरू अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्दछ । त्यसैगरी सामान्य मूल्य नीति, सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन, सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापन तथा नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासनको जिम्मेवारी पनि यही मन्त्रालयको हो साथै बैंकिङ्ग तथा वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन, बीमा र पुंजी बजार पनि अर्थ मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र भित्र पर्दछ । वित्तीय नीति मार्फत अर्थ मन्त्रालयले मुलुकको सम्पूर्ण आर्थिक क्षेत्रलाई गतिशील बनाउँदछ ।

### (ख) दृष्टिकोण:

सबल वित्तीय र आर्थिक व्यवस्थापनको माध्यमबाट दिगो, फराकिलो तथा उच्च दरको आर्थिक वृद्धि हासिल गरी समग्र अर्थतन्त्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

### (ग) ध्येय:

आन्तरिक राजस्वको आधारलाई सुदृढ गर्दै उपलब्ध वित्तीय स्रोतको प्रभावकारी र समुचित उपयोगबाट समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व कायम गर्नमा सहयोग पुऱ्याउने ।

### (घ) रणनीति:

#### (१) समष्टिगत लक्ष्य:

मुलुकमा उपयुक्त आर्थिक नीति तर्जुमा गर्न योगदान गर्ने र आर्थिक नीति व्यवस्थापनको कार्य गर्ने ।

#### (२) कार्यरनीतिक लक्ष्यहरू:

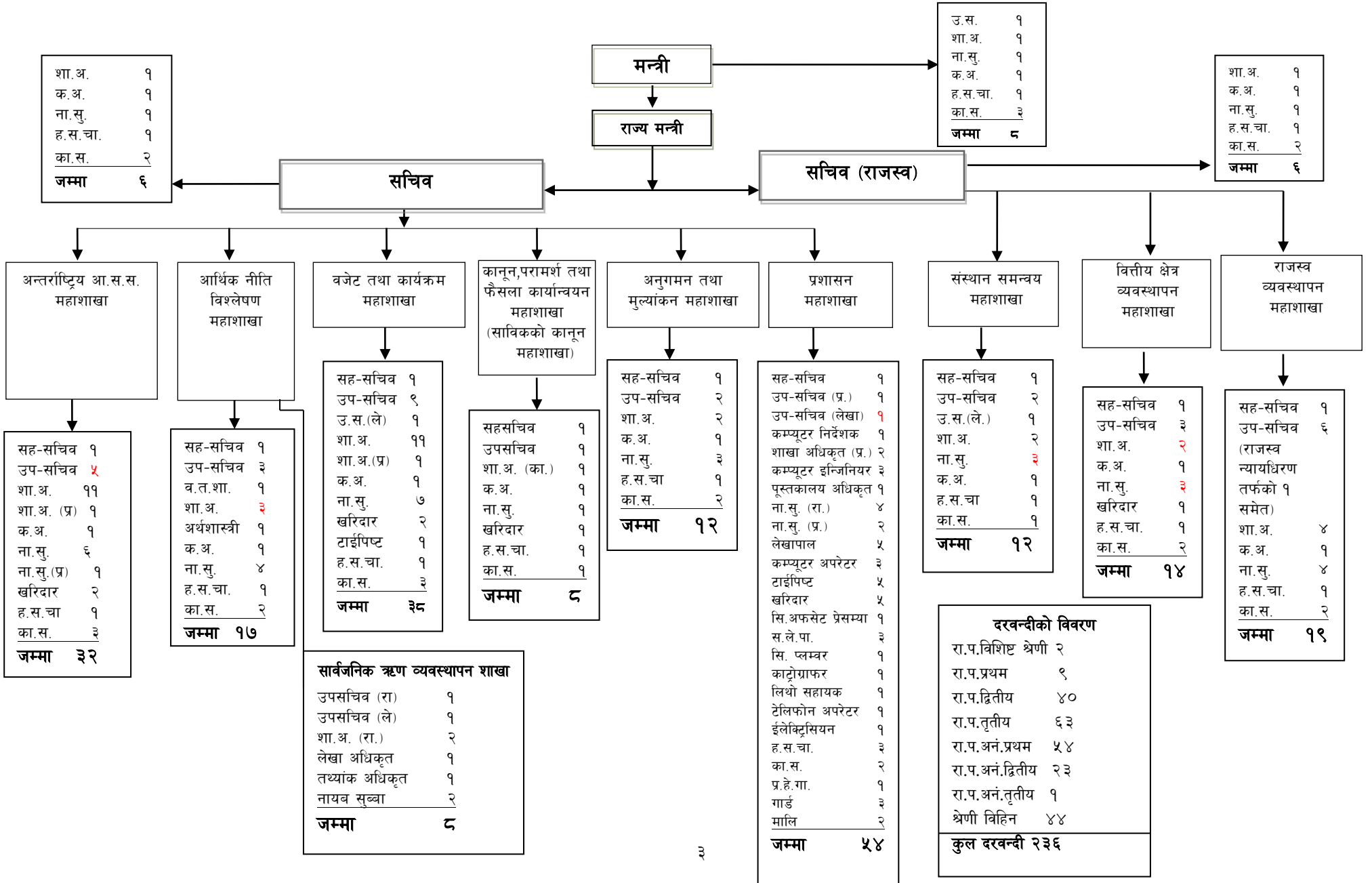
- राजस्व प्रणालीलाई सरल बनाउने, करका आधार फराकिलो गर्ने र उपयुक्त करका दरहरू तोक्ने ।
- कर प्रशासनको दक्षता र प्रभावकारीतामा सुधार गर्ने ।
- प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रहरूको लागि बढी दक्ष, प्रभावकारी र न्यायोचित रूपमा साधनको बाँडफाँड गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने ।

- वित्तीय संस्था र वित्तीय उपकरणहरूको माध्यमबाट उत्पादन र बजारको सुदृढीकरण गर्दै सक्षम वित्तीय प्रणालीको विकास गर्ने।
- सरकारी स्वामित्वका संस्थानहरूलाई कुशल बनाउनका लागि निजीकरण नीतिका साथै आवश्यक अन्य नीतिहरू अवलम्बन गर्ने।
- पारदर्शी र उत्तरदायी आर्थिक तथा वित्तीय सूचना प्रणाली अवलम्बन गर्ने।
- सार्वजनिक क्षेत्रका कर्मचारीहरूको लागि प्रभावकारी र उचित तलबमान एवं प्रोत्साहन प्रणाली अवलम्बन गर्ने।
- प्रभावकारी सार्वजनिक खर्च नीतिहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने।
- वैदेशिक सहायताबाट प्राप्त स्रोतहरूको व्यवस्थापनको लागि प्रभावकारी अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रणालीलाई संस्थागत गर्ने।
- सार्वजनिक र निजी क्षेत्रबीच विश्वासको वातावरण कायम गर्दै समग्र आर्थिक विकासमा निजी क्षेत्रको संलग्नताको लागि अनुकूल वातावरणको सृजनामा सहयोग गर्ने।

#### (ड) रणनीतिक उद्देश्यहरू:

- आर्थिक व्यवस्थापन सुधार कार्यमा योगदान दिने।
- संबिधान कार्यान्वयन, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा र शिक्षा र ग्रामीण पूर्वाधार विकास जस्ता सामाजिक-आर्थिक पूर्वाधार र बढी मात्रामा गरिबी निवारण तर्फ केन्द्रित हुने र पूनर्निर्माणलाई तिब्रता दिने गरी सार्वजनिक खर्चको प्राथमिकीकरण गर्ने।
- बढी भन्दा बढी राजस्व वृद्धि हुने उपाय अपनाउने।
- प्रभावकारी र दक्ष सेवाको प्रत्याभूतिको लागि बजेट सहयोग उपलब्ध गराउने।
- मागमा आधारित वैदेशिक सहयोग परिचालन गर्ने र वैदेशिक सहयोगको प्रभावकारीतामा सुधार गर्ने।
- सार्वजनिक संस्थानहरूमा प्रभावकारी वित्तीय व्यवस्थापन अभ्यासहरूको प्रत्याभूति गर्ने र तिनीहरूले प्रदान गर्ने सेवाहरूमा सुधार गर्ने।
- विभिन्न मन्त्रालय, विभाग र निकायहरूको लागि भएको बजेट विनियोजन र तिनीहरूले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाह प्रणाली बीचमा प्रभावकारी सम्बन्ध स्थापित गर्ने।

## २.संगठनात्मक स्वरूपः



कर्मचारी दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था

अनुसूची- २

क्रम	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	मौजुदा दरबन्दी	थप	घट	खुद कायम	पद संकेत	कैफियत
१	सचिव	विशिष्ट	प्रशासन		१			१		
२	सचिव (राजस्व)	विशिष्ट	प्रशासन		१			१		
३	सहसचिव	रा.प.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.	८			८		
४	सहसचिव	रा.प.प्र.	न्याय	कानून	१			१		
५	उपसचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	राजस्व	३२			३२		
६	उपसचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	१			१		
७	उपसचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	लेखा	४			४		
८	उपसचिव	रा.प.द्वि.	न्याय	कानून	१			१		
९	कम्प्युटर निर्देशक	रा.प.द्वि.	विविध		१			१		
१०	वरिष्ठ तथ्यांक शास्त्री	रा.प.द्वि.	यो.त.	तथ्याङ्क	१			१		
११	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	राजस्व	४०			४०		
१२	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	सा.प्र.	४			४		
१३	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	न्याय	कानून	१			१		
१४	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.तृ.	विविध	तथ्याङ्क	१			१		
१५	कम्प्युटर इन्जिनियर	रा.प.तृ.	विविध		३			३		
१६	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृ.	विविध		११			११		
१७	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	लेखा	१			१		
१८	अर्थ शास्त्री	रा.प.तृ.	विविध		१			१		
१९	पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.तृ.	शिक्षा	पु.विज्ञान	१			१		
२०	नायव सुब्बा	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	राजस्व	४०			४०		
२१	नायव सुब्बा	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	३			३		
२२	लेखापाल	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	लेखा	५			५		
२३	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	विविध		३			३		
२४	कार्टोग्राफर	रा.प.अनं. प्रथम	विविध		१			१		
२५	लाइब्रेरियन	रा.प.अनं. प्रथम	शिक्षा	पु.विज्ञान	०			०		
२६	सि.प्लम्बर	रा.प.अनं. प्रथम	इन्जि.	इले.	१			१		
२७	सि.अफसेट प्रेसम्यान	रा.प.अनं. प्रथम	शिक्षा	मुद्रण	१			१		
२८	खरिदार	रा.प.अनं. द्वि.	प्रशासन	राजस्व	११			११		
२९	सह लेखापाल	रा.प.अनं. द्वि.	प्रशासन	लेखा	३			३		
३०	इलेक्ट्रिसियन	रा.प.अनं. द्वि.	इन्जि.	इले.	१			१		
३१	टेलिफोन अपरेटर	रा.प.अनं. द्वि.	विविध		१			१		
३२	टाइपिष्ट	वेग अनुसार	प्रशासन		६			६		
३३	प्लम्बर	रा.प.अनं. द्वि.	इन्जि.	सेनेटरी	०			०		
३४	हेडगार्ड	रा.प.अनं. द्वि.	प्रशासन		१			१		
३५	अफसेट प्रेसम्यान	रा.प.अनं. द्वि.	शिक्षा	मुद्रण	०			०		
३६	लिथो सहायक	रा.प.अनं.तृ.	विविध		१			१		
३७	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन			१४			१४		
३८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन			२५			२५		
३९	माली	श्रेणी विहिन			२			२		
४०	गार्ड	श्रेणी विहिन			३			३		
<b>जम्मा</b>					<b>२३६</b>			<b>२३६</b>		

### ३ कार्य क्षेत्र:

नेपाल सरकार(कार्यविभाजन) नियमावली, २०६९ ले अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको कार्य सम्पादनका लागि निर्दिष्ट गरेका कार्यक्षेत्रहरू निम्न बमोजिम रहेका छन्:

१. आर्थिक तथा राजस्व नीति, आर्थिक प्रशासन र नियन्त्रण सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
२. आर्थिक विश्लेषण,
३. आर्थिक साधनको बाँडफाँड,
४. मुद्रा, मौद्रिक नीति निर्धारण र कार्यान्वयन,
५. नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंकिङ्ग (नेपाल औद्योगिक विकास निगम समेत), वित्तीय संस्था तथा वीमा,
६. आय र व्यको विवरण (बजेट),
७. राजस्व नीति र योजना,
८. राजस्व प्रशासन तथा राजस्व संकलन,
९. राजस्व अनुसन्धान,
१०. सामान्य मूल्य नीति,
११. सामाजिक तथा आर्थिक विकासको लागि अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क र समन्वय,
१२. आर्थिक, बैंकिङ्ग तथा मुद्रा विषयक अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क समन्वय,
१३. वैदेशिक ऋण, अनुदान तथा अन्य द्विपक्षीय र बहुपक्षीय सहायता,
१४. विदेशी मुद्रा विनिमय तथा नियन्त्रण,
१५. सार्वजनिक ऋण तथा नियन्त्रण,
१६. तलब, भत्ता, दैनिक तथा भ्रमण भत्ता, निवृत्तभरण, उपदान लगायत आर्थिक दायित्व र सेवा सुविधा सम्बन्धी विषय,
१७. सरकारी स्वामित्वमा रहेका संस्थानको नियमन, नियन्त्रण, समन्वय र निर्देशन तथा तलब, भत्ता, वोनस, लागनी र लाभांश सम्बन्धी नीति निर्धारण,
१८. विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, एशियाली विकास बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय विकास संस्था तथा अन्य अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय संस्था,
१९. सरकारी कोषको व्यवस्थापन, सञ्चालन तथा प्रशासन,
२०. लेखा नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन,
२१. सार्वजनिक प्रतिष्ठानको निजीकरण, अनुगमन र नियमन,
२२. सार्वजनिक संस्थान प्रशासन, नीति निर्माण र समन्वय,
२३. राजस्व आर्थिक प्रशासन तालिम,
२४. पूँजी बजार,
२५. सार्वजनिक लगानी,
२६. महालेखा परीक्षकको कार्यालय,



२७. कर्मचारी सञ्चय कोष,
२८. नागरिक लगानी कोष,
२९. सर्वजनिक संस्थान निर्देशन बोर्ड,
३०. सम्पत्ति शुद्धीकरण,
३१. युवा स्वरोजगार सम्बन्धी,
३२. अवकाश कोष,
३३. नेपाल लेखा परीक्षण सेवाको सञ्चालन।
३४. नगर बिकास कोष

#### ४ अर्थ मन्त्रालयले गर्ने कार्य र सेवा:

- (क) माथि बुंदा नं. (६) मा उल्लिखित कार्य क्षेत्र अन्तरगतका नीतिगत कार्यहरू र
- (ख) मन्त्रालयको दैनिक प्रशासन सञ्चालन सम्बन्धी कार्यहरू ।

#### ५ सचिवालय, महाशाखा, जिम्मेवार अधिकारी र सम्पूर्ण टेलिफोन नम्बर:

सि.नं.	सचिवालय/महाशाखा	जिम्मेवार अधिकारी	फोन नं.
१.	माननीय उप-प्रधानमन्त्री तथा अर्थमन्त्री	श्री कृष्ण बहादुर महारा	४२११३९०
२.	सचिव	डा. श्री शान्तराज सुबेदी	४२११३३२
३.	सचिव (राजस्व)	श्री राजन खनाल	४२११७७०
४.	बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा	सहसचिव श्री मधुकुमार मरासिनी	४२११४०१
५.	अन्तराष्ट्रिय आर्थिक सहयोग समन्वय महाशाखा	सहसचिव श्री वैकुण्ठ अर्याल	४२११३७१
६.	राजस्व व्यवस्थापन महाशाखा	सहसचिव श्री बिष्णुप्रसाद नेपाल	४२११३१५
७.	आर्थिक नीति विश्लेषण महाशाखा	सहसचिव श्री लक्ष्मणप्रसाद अर्याल	४२११३२६
८.	संस्थान समन्वय महाशाखा	सहसचिव श्री गणेशप्रसाद पाण्डे	४२११३७७
९.	कानून तथा परामर्श महाशाखा	सहसचिव श्री उदयरज सापकोटा	४२११८१३
१०.	वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन महाशाखा	सहसचिव श्री आनन्दराज ढकाल	४२११३०६
११.	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा	सहसचिव श्री रामशरण पुडासैनी	४२००४१८
१२.	प्रशासन महाशाखा	सहसचिव श्री हरि बस्याल	४२११३००

#### ६ सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि:

##### (क) सूचना दिँदा लिनुपर्ने शुल्क

- सूचना मागको निवेदन दिँदा कुनै शुल्क वा दस्तुर लाग्दैन।
- सामान्य आकारको (आठ दशमलव बत्तीस इन्च चौडाइ र एघार दशमलव सात इन्च लम्बाइ सम्म साइज भएको) कागजमा तयार गरिएको वा रहेको दश पृष्ठ सम्मको सूचना निःशुल्क उपलब्ध गराइनेछ ।

- दश पृष्ठ भन्दा धेरै सूचना दिँदा निम्न अनुसार शुल्क लिइनेछ ।
- सामान्य आकारको (आठ दशमलब तीन इन्च चौडाइ र एघार दशमलब सात इन्च लम्बाइसम्म साइज भएको) कागजमा तयार गरिएको वा रहेको दश पृष्ठभन्दा बढी सूचनाको लागि प्रति पृष्ठ पाँच रूपैयाँ लाग्नेछ ।
- माथि उल्लेख भए भन्दा ठूलो आकारको कागजमा तयार गरिएको वा रहेको सूचनाको लागि प्रति पृष्ठ दश रूपैयाँ लाग्नेछ । सुरुका दश पेज निःशुल्क दिनुपर्ने बाध्यता यसमा रहने छैन ।
- डिस्कट, सीडी र अन्य यस्तै प्रकारका डिजिटल माध्यम र प्रविधिद्वारा प्रदान गरिने सूचनाको लागि प्रति डिस्कट, सीडी वापत पचास रूपैयाँ लाग्नेछ ।
- कुनै सूचना तयार गर्दा माथि लेखिए भन्दा बढी खर्च लाग्ने भएमा वास्तविक लागतको आधारमा दस्तुर लिइनेछ ।
- प्रचलित कानूनमा सूचना माग गर्दा लाग्ने दस्तुरको सम्बन्धमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा भने सोही बमोजिम दस्तुर लाग्नेछ ।
- मूल्य राखी विक्री वितरण गर्ने मुद्रित वा कुनै पनि माध्यमको सूचना सामग्रीको दस्तुर त्यसमा अंकित वा निर्धारित मूल्यबमोजिम नै हुनेछ ।
- तर अर्थ मन्त्रालयको उद्देश्य र कामको प्रवर्द्धनका लागि वितरण गरिने सूचना-सामग्रीको शुल्क लाग्ने छैन ।

**(ख) सूचना उपलब्ध गराए बापत शुल्क लिने तरिका**

- (१) नगद लिएर राजस्व खातामा जम्मा गर्न सकिन्छ ।
- (२) कुनै बैंकमा जम्मा गर्न लगाई सो को भौचर पेश गर्न लगाउन सकिन्छ ।
- (३) सो रकम बराबरको हुलाक टिकट निवेदनमा टाँस लगाउन पनि सकिन्छ ।

**(ग) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधि**

- (१) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधि भित्र, निवेदन प्राप्त भएपछि सूचना अधिकारीले तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने प्रकृतिको सूचना भए तत्काल र तत्काल उपलब्ध गराउन नसकिने प्रकृतिको सूचना भए निवेदन प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र निवेदकलाई उपलब्ध हुनेछ । कुनै व्यक्तिको जीउ ज्यानको सुरक्षासंग सम्बन्धित सूचना माग गरेको पाइएमा २४ घण्टाभित्र उपलब्ध गराइने छ ।
- (२) अन्य विशेष ऐन नियमले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम ।

**७ निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी:**

**(क) निर्णय प्रक्रिया सम्बन्धमा:**

- (१) मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा:
  - सरकारी निर्णय प्रक्रिया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम ।
- (२) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरिने सूचना सम्बन्धमा:

- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिम ।

(ख)निर्णय गर्ने अधिकारी सम्बन्धमा:

- मन्त्रालयले सम्पादन गर्ने नीतिगत एवं अन्य कार्यहरु सम्बन्धमा:
- मन्त्रपरिषदमा प्रस्ताव पठाएर
- माननीय अर्थ मन्त्रीस्तरबाट
- अर्थ सचिवस्तरबाट
- सचिव(राजस्व) स्तरबाट
- माननीय अर्थ मन्त्रीबाट प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ बमोजिम प्राप्त अधिकार बमोजिम, र
- अन्य विशेष ऐन, नियमले सचिवले गर्ने भनी तोकिएका कामहरु ।
- सचिवले प्रत्यायोजन गरेको अधिकार बमोजिम तोकिएको कर्मचारीले ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गर्ने सूचना सम्बन्धमा अर्थ सचिवले ।

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी:

क) अर्थ मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा:-

प्रचलित ऐन कानूनमा तोकिएको व्यवस्था बमोजिम

ख) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम परेको उजुरी सम्बन्धमा:-

राष्ट्रिय सूचना आयोग

१०. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण:

१०.१.समष्टिगत आर्थिक परिसूचक

- समग्र आर्थिक स्थिति सुदृढ भई ६.५ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धिदर को लक्ष्य हासिल हुने प्रक्षेपण ।
- मुद्रा स्फीति : २.९% (वार्षिक लक्ष्य ७.५ प्रतिशतमा सिमित गर्ने)
- राजस्व परिचालन : ३ खर्ब ५४ अर्ब १५ करोड (लक्ष्यको तुलनामा १०४.१७ %)
- नेप्से परिसूचक (२०७३ फागुन) : १३५५.२३
- नेप्से परिसूचक (२०७३ माघ) : १४७९.८६
- शोधनान्तर बचत (२०७३ फागुन) : रु . ५० अर्ब ६ करोड
- सरकारी कोषको अवस्था(२०७३ फागुन ३० गते) : रु १९५ अर्ब ७१ करोड बचत
- सरकारी कोषको अवस्था(२०७३ माघ २९ गते) : रु २०१ अर्ब ६१ करोड बचत
- बिप्रेषण : रु. ४४९ अर्ब ९९ करोड (अघिल्लो बर्षको तुलनामा ५.३% ले वृद्धि)
- निर्यात : रु. ४८ अर्ब २२ करोड (अघिल्लो बर्षको तुलनामा १२.८% ले वृद्धि)
- आयात (२०७३ फागुन) : रु ६२८ अर्ब ५६ करोड (अघिल्लो बर्षको तुलनामा ४४.२% ले वृद्धि)
- विदेशी विनिमय संचिति: रु १०७४ अर्ब २७ करोड (अघिल्लो बर्षको तुलनामा ३.४% ले वृद्धि) १३.९ महिनाको वस्तु र १२ महिनाको वस्तु तथा सेवाको आयात धान्न पर्याप्त रहेको ।

## १०.२. बजेट कार्यान्वयन तथा सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन

- चालु आर्थिक वर्षको कुल बजेट रु १० खर्ब ४८ अर्ब ९२ करोड मध्ये २०७३ फागुन मसान्तसम्म सम्म रु ३ खर्ब ९६ अर्ब ९५ करोड खर्च भएको छ । सो मध्ये चालु खर्च रु. २ खर्ब ९१ अर्ब १६ करोड , पुंजीगत खर्च रु ६६ अर्ब ८७ करोड र वित्तीय व्यवस्था अन्तरगत रु ३८ अर्ब ९१ करोड खर्च भएको छ । जसअनुसार बजेको तुलनामा चालु खर्च ४७%, पुंजीगत खर्च २१% र वित्तीय व्यवस्था अन्तरगत ३२% खर्च भएको छ ।
- चालु आर्थिक वर्षको अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको बजेट रु १५ अर्ब ५० करोड मध्ये २०७३ फागुन मसान्तसम्म सम्म रु ६ अर्ब ९ करोड खर्च भएको छ । सो मध्ये चालु खर्च रु. २ अर्ब ५० करोड , पुंजीगत खर्च रु ५५ करोड ७४ लाख र वित्तीय व्यवस्था अन्तरगत रु ३ अर्ब २ करोड खर्च भएको छ । जसअनुसार बजेको तुलनामा चालु खर्च २६%, पुंजीगत खर्च २८% र वित्तीय व्यवस्था अन्तरगत ७६% खर्च भएको छ ।
- अर्थ मन्त्रालयबाट समृद्ध नेपालको लागि दिगो विकासको तत्कालिन कार्ययोजना २०७३ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । यसमा समष्टिगत आर्थिक क्षेत्र, रोजगारी सिर्जना, भुकम्पपछिको पुनर्निर्माण, सरकारी क्षेत्र, बैदेशिक सहायता र लगानी, मौद्रिक र वित्तीय क्षेत्र, बाह्य क्षेत्र , निजी क्षेत्र विकास, पूर्वाधार निर्माण, सार्वजनिक संस्थान र अन्तरमन्त्रालय समन्वय तथ अनुगमन मा संचालन गर्ने निति तथा कार्यक्रम उल्ले गरिएको छ ।
- राष्ट्रिय गौरवका र प्राथमिकता प्राप्त २५ करोडभन्दा बढी लागत भएका निर्माणाधिन परियोजनाहरूको समग्र बजेट विनियोजन, ठेक्कापट्टाको स्थिति, खर्चको अवस्था त्यसको सबल र दुर्बल पक्षसमेतको स्थलगत अनुगमन गरी पृष्ठपोषण एवम् कार्ययोजना परिमार्जन समेत गर्न अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाका सहसचिवको संयोजकत्वमा ५ सदस्यीय अनुगमन टोलीको गठन भै अनुगमन शुरु भएको । यसैक्रममा गौतम बुद्ध क्षेत्रीय बिमास्थल , बुटवल- बेलहिया व्यापारिक मार्ग आयोजना, ववई सिंचाई आयोजना वर्दिया , रानी जमरा कुलरिया सिंचाई आयोजना कैलाली ,भेरी ववई बहुउद्देश्यीय आयोजना सुर्खेत ,साना किसान विकास बैक द्वारा संचालित कार्यक्रमहरू, व्यवसायिक कृषि आयोजना सडक विभाग, शहरी विकास विभाग, लुम्बिनी क्षेत्र विकास कोष , उत्तर दक्षिण कोशी राजमार्ग आयोजना संखुवासभा ,आ.रा.का. नेपालगञ्ज ,नेपालगञ्ज भन्सार कार्यालय,सुदुर तथा मध्यपश्चिमाञ्चल राजस्व अनुसन्धान क्षेत्रीय कार्यालय कोहलपुर ,आ.रा.का. विराटनगर, लामावगर भन्सार कार्यालय ,आ.रा.का. भैरहवा ,आ.रा.का. बुटवल ,भैरहवा भन्सार कार्यालय ,राजस्व अनुसन्धान पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय को अनुगमन गरिएको ।
- लगानी आकर्षण गरी आयोजना कार्यान्वयनमा ल्याउन आयोजना बैक तयार गर्ने सिलसिलामा सम्बन्धित मन्त्रालयहरूसँग छलफल गरी सम्भावित आयोजनाको सूची तयार भैरहेको ।
- सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूले व्यवस्थापिका-संसदमा मिति २०७३ भाद्र २३ गते गर्नुभएको सम्बोधनको कार्यान्वयन कार्ययोजनाको लागत अनुमान सहितको कार्यक्रम कार्यान्वयन तालिका निर्माण गरी कार्यान्वयन भइरहेको ।
- माननीय उप-प्रधान तथा अर्थमन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा ठुलो बजेट हुने मन्त्रालयका सचिवहरूको उपस्थितिमा अर्धवार्षिक बजेट खर्चको अवस्थाको समीक्षा गरिएको ।

### १०.३. भूकम्प पछिको पुननिर्माण र नवनिर्माणका लागि बजेट व्यवस्थापन

- भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएका विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, महत्वपूर्ण सरकारी भवन लगायतका सार्वजनिक संरचनाहरू, विश्व सम्पदासूचीमा रहेका ऐतिहासिक एवम् पुरातात्विक महत्वका स्थल तथा पशुपति क्षेत्रका संरचनाहरूको पुननिर्माणका लागि फागुन मसान्तसम्म रु. २२ अर्ब ५६ करोड ४८ लाख थप रकम निकास दिइएको ।
- भूकम्प पीडितहरूलाई घर निर्माणका लागि २ प्रतिशतको व्याजदरमा कर्जा उपलब्ध गराउने व्यवस्था अन्तर्गत २०७३ फागुन मसान्तसम्म रु. ५२ करोड ६२ लाख कर्जा प्रवाह भएको ।

### १०.४. राजस्व परिचालन र राजस्व चुहावट नियन्त्रण

- आ.व. २०७३/७४ को वार्षिक कुल राजस्व रु ५ खर्ब ६५ अर्ब ८९ करोड ६५ लाख लक्ष्य रहेकोमध्ये २०७३ फागुन सम्मको लक्ष्य रु ३३९ अर्ब ९७ करोड रहेकोमा असुली ३ खर्ब ५४ अर्ब ९५ करोड करोड भई लक्ष्यको तुलनामा १०४.९७ प्रतिशतले प्रगती भएको छ ।
- "भन्सार कार्यविधिहरूको सरलिकरण तथा सामञ्जस्यीकरण सम्बन्धि अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि संशोधन गर्ने प्रोटोकल (International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures, as Amended) " व्यवस्थापिका-संसदबाट अनुमोदन भएको ।
- राजस्व छुट सम्बन्धी विषयलाई व्यवस्थित गर्न राजस्व छुट सम्बन्धी विद्युतीय प्रणाली (**software**) कार्यान्वयनमा ल्याइएको ।
- व्यापार सहजीकरण गर्न र व्यापार लागत न्युनिकरण गर्न वेभमा आधारित **ASYCUDA** प्रणाली कार्यान्वयन गर्ने कार्यलाई बिस्तार गरिएको ।
- भन्सार बिन्दु तथा आन्तरिक बजारमा हुनसक्ने न्युनविजकीकरण नियन्त्रण गर्न न्यून विजकीकरण भएका सामग्रीहरू खरिद गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिएको ।
- करको दायरा बढाई राजस्व सङ्कलनलाई प्रभावकारी बनाउन आयकर तर्फ १४३८०२ र मुल्य अभिवृद्धि कर तर्फ ११९९० थप करदातालाई करको दायरामा ल्याइएको ।
- वार्षिक रु ४० लाख भन्दा बढी व्यक्तिगत आयआर्जन गर्नेहरूले अनिवार्य रूपमा आयविवरण दाखिला गर्ने विद्युतीय प्रणालीको बिकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको ।
- मुल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका करदाताहरूले रु १ लाख भन्दा बढिको खरिद/ बिक्री कारोवारको विवरण कर विवरणका साथ पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गरिएको ।
- पांचौं भन्सार सुधार तथा आधुनिकीकरण रणनीति तथा कार्ययोजना परिमार्जन भएको ।
- आयात निर्यात संकेत नं. जारी गर्ने प्रणालीको शुरुवात गरिएको ।

### १०.५. अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन

- आ.व. २०७३/७४ फागुन मसान्त सम्ममा कुल रु. २ खर्ब १२ अर्ब बराबरको प्रतिबद्धता प्राप्त भएको छ। जसमध्ये ऋण रु. १ खर्ब ६६ अर्ब बराबरको रहेको छ।

### १०.६. मौद्रिक तथा वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन

- वाणिज्य बैंकहरूले विपन्न वर्गमा प्रवाह गर्ने कर्जामध्ये २ प्रतिशत कर्जा बैंक स्वयमले प्रत्यक्ष रूपमा विपन्न वर्गमा लगानी गर्नु पर्ने व्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । त्यसैगरी, व्यावसायिक कृषि परियोजनाको धितोमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट प्रवाह हुने रु. १० लाखसम्मको कर्जालाई विपन्न वर्ग कर्जामा गणना गर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।

- समष्टिगत विवेकशील नियमनमार्फत वित्तीय स्थायित्व कायम गर्न वाणिज्य बैंकहरूले कुल निक्षेपमा संस्थागत निक्षेपको अंश घटाउने, शेयरको धितोमा प्रवाह हुने मार्जिन प्रकृतिको कर्जाको सुरक्षण वापत शेयरको मूल्याङ्कन कम गर्ने, रियल स्टेट कर्जा र त्यसको सुरक्षणबीचको अनुपात घटाउने, नगद कारोबारको सीमा कम गर्ने जस्ता व्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।
- २०७२ बैशाखको भूकम्पबाट अति प्रभावित काठमाडौं उपत्यका बाहेकका जिल्लाहरूमा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाका शाखा स्वीकृत स्थानमा रहन असुविधा हुन गएमा सोही जिल्लाको उपयुक्त स्थानमा स्थानान्तरण गर्न राष्ट्र बैंकको स्वीकृत लिनु नपर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाले रु. ३० लाख वा सोभन्दा बढीको रकम भुक्तानी गर्दा अनिवार्य रूपमा एकाउन्टपेयी चेक मार्फत भुक्तानी गर्नु पर्ने व्यवस्था मिलाइएको । साथै, फर्म, कम्पनी, संस्था वा कार्यालयको नाममा जारी गरिएका चेकहरूको भुक्तानी समेत एकाउन्टपेयी हुनुपर्ने व्यवस्था गरिएको ।
- बीमकको संस्थागत सुशासन निर्देशिका, २०७३ लागू भएको, लघु बीमालाई निम्न आयस्तर भएका जनता समक्ष पुऱ्याउनका लागि ७५ रै जिल्लामा लघु बिमा कार्यक्रम विस्तार गर्ने कार्य प्रारम्भ हुनाका साथै बीमा व्यवसाय सम्बन्धी एकिकृत तथ्याङ्क संकलनका लागि एकिकृत सूचना प्रणाली समेत लागू गरिएको ।
- सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी तुल्याउन सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन महाशाखा गठन गर्न O & M Survey गरी Software खरिदको प्रक्रिया अगाडि बढाइएको ।
- वित्तीय पहुँचको अभिवृद्धि गर्न मध्यपश्चिम तथा सुदूरपश्चिम क्षेत्रका साथै भूकम्पबाट अति प्रभावित क्षेत्रमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाका शाखा खोल्ने, बिस्तारित कक्ष (Extension Counter) र शाखारहित बैकिङ्ग (Branchless Banking) सुविधा पुऱ्याउने कार्यलाई तीव्रता दिइएको छ ।

#### १०.७. कानून तर्जुमा तथा संशोधन

- निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष विधेयक, २०७२, बैंकिङ्ग कसूर तथा सजाय (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०७१, कर्मचारी संचयकोष (नवौं संशोधन) विधेयक, २०७१, लेखापरीक्षण (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०७१, आर्थिक विधेयक, २०७३, राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०७३, ऋण तथा जमानत (एक्काइसौं संशोधन) विधेयक, २०७३, नेपाल राष्ट्र बैंक (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०७१ व्यवस्थापिका संसदबाट पारित भएको ।
- बोनस (पाँचौं संशोधन) विधेयक, २०७३, मन्त्रपरिषदबाट स्वीकृत भइ व्यवस्थापिका संसदमा पेश गर्ने प्रक्रियामा रहेको तथा संपत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउण्डरिङ्ग) निवारण नियमावली, २०७३ मन्त्रपरिषदबाट स्वीकृत भइ कार्यान्वयको चरणमा रहेको ।
- योगदानमुलक निवृत्तिभरण सम्बन्धि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा गरी सहमतिको लागि कानून मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- संघीय आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी विधेयक(धारा १२५) को मसौदा तयार भई कानून मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट घाटा व्यवस्थापन तथा वित्तीय अनुशासन (धारा ६० (६)), अन्तर सरकारी वित्तीय व्यवस्थापन, नेपाल सरकारले संघीय संचित कोषबाट प्रदान गर्ने सशर्त, समपूरक र विशेष अनुदान (धारा ६०(६)), प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट पेश गर्ने समय (धारा ५९ (३)) र वित्तीय अनुशासन (धारा ६० (६)) विषयहरू समावेश भएको अन्तरसरकारी वित्तीय व्यवस्थापन ऐनको मस्यौदा तयार गरी कानून मन्त्रालयमा पठाइएको । साथै राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग सम्बन्धि ऐनको मस्यौदा कानून मन्त्रालयमा पठाइएको । कर संहिता (Tax Code) विधेयक (बजेट वक्तव्य २०७३/०७४), राजस्व बोर्ड गठन विधेयक (बजेट वक्तव्य २०७३/०७४) मसौदा तर्जुमा भैरहेको ।

## १०.८. सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापन

- कुनै बित्तिय संस्थाले लगानी गर्न इच्छुक भएको अवस्थामा ऋण तथा जमानत ऐन, २०२५ को परिधिभिन्न रही नेपाल बायुसेवा निगमलाई २ थान wide Body वायुयान खरीद गर्न सहमति प्रदान गरिएको ।
- निजिकरण समितिको बैठक बसी हेटौडा कपडा उद्योग, बुटवल धागो कारखाना, बीरगन्ज चिनी कारखाना जस्ता बन्द भएका उद्योगहरु पुर्नसंचालन गर्ने र रुग्ण अवस्थामा रहेको गोरखकाली रबर उद्योगको सुधार सम्बन्धमा प्रक्रिया अगाडि बढाइएको ।
- सार्वजनिक संस्थानको व्यवस्थापन तथा संचालन र संस्थानहरुबाट वितरण हुने सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त र थप प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा अर्थ मन्त्रालयले प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, उद्योग, बाणिज्य, आपूर्ति, कृषि मन्त्रालय र महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय लगायत अन्य सरोकारवाला निकाय समेतको सहकार्य र समन्वयमा अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्न एक कार्यदल गठन गरी अध्ययन कार्य भइरहेको ।

## १०.९ अन्य

- वृत्ति विकासलाई कार्यसम्पादनसँग आवद्ध गर्ने सम्बन्धमा विभागीय प्रमुख तथा कार्यालय प्रमुखहरूसँग कार्य सम्पादन सम्झौता गरीएको र सोही बमोजिम ती पदाधिकारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्यांकन गर्ने प्रणालीको विकास गरीएको ।
- गरिवका लागी सरकार सम्बन्धि अवधारणापत्र तयार गरि राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाईएको छ ।
- सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारणको कार्यलाई अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप तुल्याउने क्रममा आगामी दिनमा यस सम्बन्धी हुने सम्पादित कार्यको मूल्याङ्कन पूर्व नै नेपालको अवस्थाको स्व-मूल्यांकन गर्न विषयगत समिति बनाई कार्य अगाडि बढाइएको ।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयबाट यस अवधिमा प्राप्त हेलो सरकारसँग सम्बन्धित ५११ वटा गुनासाहरु मध्ये ५११ वटा फर्छ्यौट गरिएको ।

१०.१३ आ.ब. २०७३/७४ फागुन महिनासम्मको राजस्व असुलीको अवस्था

सि.नं.	कर शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य (२०७३/०७४)	२०७२/७३ को असूली		२०७३/७४ फागुनको		२०७३/७४ फागुनसम्मको		वार्षिक लक्ष्यको तुलनामा %	चालु आ.ब.को फागुन महिनाको लक्ष्यका तुलनामा	चालु आ.ब.को फागुन महिनासम्मको लक्ष्यका तुलनामा	गत वर्षको यस अवधिको तुलनामा
			फागुन को	फागुन सम्मको	लक्ष्य	असूली	लक्ष्य	असूली				
१.	भंसार महशुल	104,740,068	9384881	44495454	9,426,606	8880006	65,986,243	73171918	69.86	94.20	110.89	64.45
	पैठारी	91,873,021	8959409	42130565	8,268,572	7616277	57,880,003	64426999	70.13	92.11	111.31	52.92
	निकासी	989,413	7198	151115	89,047	7029	623,330	78243	7.91	7.89	12.55	-48.22
	पुर्वाधार कर	7,361,306	0	0	662,518	873362	4,637,623	5715430	77.64	131.82	123.24	
	भन्सारको अन्य आय	609,777	46353	188386	54,880	28271	384,159	250322	41.05	51.51	65.16	32.88
	कृषि सुधार शुल्क	3,906,551	371921	2025388	351,590	355067	2,461,127	2700924	69.14	100.99	109.74	33.35
२.	मूल्य अभिवृद्धि कर	164,720,380	11913010	69430133	14,231,547	12607849	104,367,127	101791476	61.80	88.59	97.53	46.61
	उत्पादन, विक्री, सेवा	59,328,754	3632509	30110541	4,746,300	4074806	37,970,403	37480944	63.18	85.85	98.71	24.48
	पैठारी	105,391,626	8280501	39319592	9,485,246	8533043	66,396,724	64310532	61.02	89.96	96.86	63.56
३.	अन्तःशुल्क	80,942,626	7064335	34989659	7,284,836	5559455	50,093,350	55151866	68.14	76.32	110.10	57.62
	आन्तरिक उत्पादन	45,025,232	3481641	19833468	4,052,271	3628918	27,465,392	27930807	62.03	89.55	101.69	40.83
	पैठारी	35,917,394	3582694	15156191	3,232,565	1930537	22,627,958	27221059	75.79	59.72	120.30	79.60
४	स्वास्थ्य सेवा शुल्क	968,943	19071	435031	29,068	17448	639,502	565503	58.36	60.02	88.43	29.99
५	शिक्षा सेवा शुल्क	756,248	23796	352067	30,250	34778	506,686	464804	61.46	114.97	91.73	32.02
६	आयकर	127,522,340	3254239	51353782	4,946,816	4008182	69,215,457	72487187	56.84	81.03	104.73	41.15
	आयकर	114,189,830	2829441	44553883	4,567,593	3583571	60,520,610	64593303	56.57	78.46	106.73	44.98
	घरजग्गा वहालकर	3,752,410	211439	1921662	187,621	237569	1,988,777	2451902	65.34	126.62	123.29	27.59
	व्याजकर	9,580,100	213359	4878237	191,602	187042	6,706,070	5441982	56.81	97.62	81.15	11.56
७	रजिष्ट्रेशन दस्तुर	14,042,397	1015650	5657191	1,544,664	1535807	9,970,102	13209236	94.07	99.43	132.49	133.49
८	सवारी साधन कर	7,540,876	597221	4457766	527,861	499573	5,731,066	6135989	81.37	94.64	107.07	37.65
९	अन्य कर	9,357,954	1218660	2708017	748,636	29500	6,363,409	4523121	48.33	3.94	71.08	67.03
	जम्मा कर राजश्व	510,591,832	34490863	213879100	38,770,284	33172598	312,872,942	327501100	64.14	85.56	104.68	53.12
१०	जम्मा गैर कर राजश्व	55,304,668	1849300	19263900	2,212,187	1825400	27,099,287	26649100	48.19	82.52	98.34	38.34
	कूल राजश्व	565,896,500	36340163	233143000	40,982,471	34997998	339,972,229	354150200	62.58	85.40	104.17	51.90

१. विभागहरुबाट प्राप्त विवरण अनुसार ।

२. कूल नेपाल राष्ट्र बैकको तथ्यांकबाट लिइएको । ३. मु. अ. कर पैठारी तर्फ यस महिनाको कर फिर्ता रु.२६२५२० हजार समायोजन गरिएको





## ११. महाशाखागत उपलब्धिहरु

### ११.१. बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा

- राष्ट्रिय योजना आयोगमा आगामी आ.व.को बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा विषयगत मन्त्रालयहरूसंग LMBIS मा प्रविष्टि भएका कार्यक्रमहरुमा चालू तथा पूँजीगत खर्चको सीमा, प्रस्तावित आयोजना/कार्यक्रमहरुको औचित्य एवं सिमा भन्दा बढी बजेट मागका कारणहरु लगायत आगामी आ.व. मा समावेस गर्नु पर्ने आयोजनाहरुको लागत लाभ विश्लेषण, सामाजिक आर्थिक क्षेत्रमा पर्ने दूरगामी प्रभाव लगायतमा Sector wise प्रतिनिधित्व भै छलफल भएको,
- अर्थ सचिवज्यूको संयोजकत्वमा गठित बजेट वक्तव्य मस्यौदा लेखन समिति मातहत रहने गरी बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखाका प्रमुखज्यूको संयोजकत्वमा विभिन्न विज्ञहरु, संघ संस्थाहरूसंग छलफल गर्ने लगायतका TOR सहित पांच सदस्यीय मस्यौदा तयार गर्न समिति गठन गरिएको,
- निजामती कर्मचारीहरुको आधिकारीक ट्रेड युनियनलाई रु. १ करोड ५० लाख अनुदान निकासी दिइएको,
- सशस्त्र प्रहरी बल गुहेश्वरी गण दुवाकोट भक्तपुरमा मुआब्जा वितरण गर्न रु. ३० करोड ९४ लाख ९० हजार निकासी दिइएको,
- खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय अन्तर्गत विभिन्न जिल्लाहरुमा संचालित आयोजनाहरुको लागि रु. २ अर्ब ८४ करोड बराबरको स्रोतको सुनिश्चितता दिइएको,
- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय अन्तर्गत स्थानीय पूर्वाधार निर्माण तथा विकास कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि रु. २ अर्ब ८४ करोड बराबरको स्रोतको सुनिश्चितता दिइएको,
- भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गत विभिन्न जिल्लाहरुमा संचालित सडक आयोजनाहरुको लागि बहुवर्षिय ठेक्का संझौताको लागि रु. ७ अर्ब ४ करोड र यसै आर्थिक वर्षमा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी सडक आयोजनाहरुको लागि रु. ७ अर्ब २४ करोड बराबरको स्रोतको सुनिश्चितता दिइएको,
- राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको भूकम्पबाट अति प्रभावित १४ जिल्लाहरुमा स्थापना हुने समन्वय समितिको कार्यालयहरुको लागि रु. ३ करोड ८४ लाख ६० हजार निकासी गरिएको ।
- मतदाता नामावली संकलन तथा अद्यावधिक कार्यक्रम संचालनको लागि निर्वाचन आयोगलाई रु. ४ करोड ८४ लाख ७८ हजार ५ सय निकासी दिइएको ।
- नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) को मिति २०७३/०६/२० को निर्णयानुसार नयाँ खोलिएका १० वटा मालपोत तथा नापी कार्यालयहरु संचालनको लागि रु. ३ करोड ५१ लाख ७८ हजार निकासी दिइएको ।
- ऐतिहासिक जन आन्दोलन, मधेश आन्दोलनका घाइते, अपाङ्ग, ७८ जना भूकम्पका घाइतेहरुको लागि रकम निकासी गरिएको,
- वैदेशिक रोजगारमा जाने कामदारको स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने, स्वास्थ्य संस्था सुदृढीकरण नविकरण तथा अनुगमन सम्बन्धी पहिलो संशोधन कार्यविधि, २०७३ मा सहमति दिइएको ।
- मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि, २०७३ मा सहमति दिइएको ।
- विद्युत उत्पादन कम्पनीको कार्यालय संचालनमा शेयर लगानी वापद रु१७ करोड रकम निकासी भएको ।
- चितवन जिल्लाको नवलपुरमा विशेष आर्थिक क्षेत्र Special Economic Zone स्थापनाको संभाव्यता अध्ययनको लागि सहमति दिइएको ।
- नागरिक उड्यन प्राधिकरणमा शेयर लगानी वापतको रकम निकासीको लागि सहमति दिइएको ।

- संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्बन्धी पहिलो संशोधन विधेयक, २०७३ को मस्यौदामा सहमति दिईएको ।
- निजामति सेवा ऐन, २०४९ लाई संशोधन गर्न बनेको निजामति सेवा पांचौं संशोधन विधेयक २०७३ को मस्यौदामा सहमति दिईएको ।
- AFC Solidarity Cup फुटबल प्रतियोगितामा नेपालको तर्फबाट सहभागी भई प्रथम स्थान हासिल गर्ने राष्ट्रिय टिमलाई प्रोत्साहन वापत पुरस्कारको लागि रु. ७५ लाख ५० हजार निकास दिईएको ।
- ठूला आयोजनाहरूको लागि रु. १ अर्ब ७२ करोड बराबरको बहुवर्षीय ठेक्का सम्झौताको लागि सहमति दिइएको । प्रदेशका मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रीहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक मा सहमति दिइएको ।
- बन्द पिडितको तथ्यहरू उपर पुनारावलोकन गर्न पाँचौं कार्यदल गठन गर्न सहमति दिइएको ।
- खेलकूद विकास विधेयक, २०७३ मा सहमति दिइएको ।
- शिक्षा सम्बन्धी केही नेपाल कानूनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयकमा सहमति दिइएको ।
- शिक्षा (आठौं संशोधन) ऐन, २०७३ अनुसार शिक्षा नियमावली मा आवश्यक संशोधन मा सहमति प्रदाग गरीएको ।
- स्थानीय शासन(संचालन तथा ब्यवस्थापन) विधेयक,२०७३को प्रस्तावित मस्यौदामा राय/प्रतिक्रिया उपलब्ध गराएको ।
- प्रस्तावित जातिय भेद भाव तथा छुवाछुत( कसुर र सजाय) पहिलो संशोधन ऐन,२०७३को मस्यौदामा सहमति प्रदान गरिएको ।
- CTVT fund ( शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम कोषको स्थापना गरी एकिकृत रुपमा तालिम संचालन गर्न सहमति दिएको ।
- गा.वि.स. सचिवहरूलाई ५० प्रतिशत प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउन मन्त्रिपरिषदमा प्रस्ताव पेश गर्न सहमति प्रदान गरिएको ।
- काठमाण्डौ उपत्यका लगाएत विभिन्न प्रमुख शहरमा नगरपालिका मार्फत संचालन गर्ने गरी ५० वटा ठूला बस खरिद गर्न सहमति दिइएको ।
- बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखाको कार्य संचालन निर्देशिका २० मा परिमार्जन गरि कार्य संचालन निर्देशिका २०७३ प्रकाशन गरिएको ।
- धनगढी, नेपालगन्ज, पोखरा तथा बिराटनगर स्थित विभिन्न कार्यालयका २५० जना कर्मचारीहरूलाई LMBIS तालिम दिइएको
- आ.ब. २०७२/७३ को वार्षिक प्रगति विवरण तयार गरी प्रकाशन गरिएको ।
- काठमाण्डौ उपत्यका सडक सुधार तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण गर्ने कार्यको लागि रु १५ करोड थप निकासि ।
- नमुना एकिकृत बस्ती विकास कार्यक्रम (तराइ मधेश हिमाल पाहाड) अन्तरगत ३ वटा कार्यक्रमका लागि रकम निकासि गरिएको ।
- लघु घरेलु तथा साना उद्योगक्षेत्रको सुधार विकास तथा पूर्वाधारका लागि रकम निकासि तथा श्रोतको सुनिश्चितता गरिएको ।

- समृद्ध तराइ मधेश सिचाइ विकास कार्यक्रमलाई अपुग हुने रकम व्यवस्था गरिएको ।
- रुकुम रोल्पा ढोरपाटन बाग्लुङ म्याग्दी गुरिल्ला ट्रेक निर्माणका लागि श्रोतको सुनिश्चितता दिएको ।
- शहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय राग केन्द्रलाई सिटी स्क्यान खरिद गर्न रु २० करोडको श्रोत सुनिश्चितता दिएको ।
- विभिन्न अञ्चल अस्पतालहरूलाई स्वास्थ्य उपकरण खरिद गर्न रु.३३करोड रकमान्तर गरिएको ।
- विभिन्न जिल्लाहरूमा सडक तथा पुल निर्माणका लागि रु.२अर्ब ६२ करोडको श्रोत सुनिश्चितता दिएको ।

### ११.२ सार्वजनिक व्यवस्थापन एवं सामान्य प्रशासन:

- कर्मचारीहरूको वैयक्तिक विवरण तयार पार्ने सिलसिलामा विभागहरूसँग जानकारी माग गरिएको ।
- नियमितरूपमा बैँगैचा संरक्षण र व्यवस्थापन गरिएको ।
- भन्सार ऐन, २०६४ बमोजिम जफत भएका सवारी साधनहरू प्र.मं. तथा मं.पू को कार्यालयमा ४ थान मोटरसाइकल, अर्थ मन्त्रालयलाई १ थान मोटरसाइकल, म.ले.नि.कार्यालयलाई १ थान मोटरसाइकल, श्री शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय ललितपुरलाई १ थान हुण्डाइ सेन्ट्रो कार, श्री उद्योग मन्त्रालयलाई १ थान मारुती सुजुकी कार नेपाल सरकारले प्रयोग गर्ने गरी हस्तान्तरण गरिएको ।
- मासिकरूपमा सचिव बैठकको प्रगति श्री प्र. मं. तथा मं. पू. को कार्यालयमा पठाइएको
- राजपत्रांकित कर्मचारीहरूको चालु आ.व.२०७३/०७४ को अर्धवार्षिक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन संकलन तथा मूल्याङ्कन कार्य सम्पन्न गरिएको ।
- मन्त्रालयको ऋण व्यवस्थापन शाखाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण कार्य सम्पन्न गरी नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदमा प्रस्ताव स्वीकृतिको लागि सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउने प्रक्रियामा रहेको । त्यसैगरी अन्तरसरकारी वित्तीय व्यवस्थापन महाशाखा स्थापनार्थ संगठन तथा सर्भेक्षणको कार्य भई रहेको ।
- मोटरसाइकल तथा कम्प्युटर लिलामीका लागि दोश्रोपटक सूचना प्रकाशित गरिएको ।
- बजेट एप्स निर्माणका लागि प्राविधिक लगायतका अन्य प्रकृयाहरू अगाडि बढाइएको ।
- ल्यापटप, डेस्कटप, प्रिन्टर खरिदका लागि बोलपत्र आह्वानको सूचना प्रकाशन गरिएको ।
- Firewall, San, Server, Switches खरिद प्रकृयाका लागि बोलपत्र आह्वानको सूचना प्रकाशन गरिएको ।

### ११.३ राजस्व व्यवस्थापन महाशाखा

- न्यून विजकिकरण भएका वस्तुहरू खरिदको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको र खरिद कार्य भैरहेको, साथै न्यून विजकिकरण भएका वस्तु खरिद सम्बन्धि कार्यविधि स्विकृति हुने अवस्थामा रहेको,
- मुल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका करदाताहरूले १ लाख भन्दा बढिको कारोवारको विवरण कर विवरणमा उल्लेख गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गरिएको,
- केन्द्रिय राजस्व बोर्ड सम्बन्धी कानूनको मस्यौदा तयार भई छलफलको क्रममा रहेको,
- एकिकृत कर संहिताको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार भएको,

- राजस्व चुहावट नियन्त्रणका लागि आयात र विक्रीको तथ्यांक भिडाउने प्रणाली विकास गर्न आन्तरिक राजस्व विभाग, भन्सार विभाग र राजस्व अनुसन्धान विभागहरूमा प्रयोगमा रहेका विधुतिय प्रणालीहरूलाई अन्तर आवद्धता हुने गरी एकीकृत विधुतीय प्रणालीमा परिणत गर्न अध्ययन कार्य सम्पन्न भई प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।
- भन्सार मुल्याकन र वस्तु वर्गिकरणको अनुगमन गर्न WAN system र IP Camera को प्रयोगलाई विस्तार गरिएको,
- पांचौं भन्सार सुधार तथा आधुनिकीकरण रणनीति तथा कार्ययोजना परिमार्जन भईसकेको
- आयात निर्यात संकेत नं जारी गर्ने प्रणालीको सुरुवात गरिएको
- विराटनगरमा वजेट पश्चातको समिक्षा कार्यक्रम मिति २०७३.०७.२६ मा सम्पन्न भएको ।
- राजस्व परामर्श समितिको प्रथम बैठक २०७३ पौष २६ मा सम्पन्न भएको ।
- निकासी पैठारी संकेत नम्बर प्रदान गर्ने सम्बन्धमा प्रचारप्रसार गर्न र जानकारी गराउने उद्देश्यले वीरगञ्ज स्थित उद्योग वाणिज्य संघको सभाहलमा सरोकारवालाहरूबीच अन्तरकृया सम्पन्न गरीएको ।
- EXIM Code Software सम्बन्धी जानकारी गराउने उद्देश्यले भन्सार विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूका कर्मचारीहरूलाई Software वाट Online फारम भर्ने र पठाउने सम्बन्धि Training For Trainers (ToT) प्रदान गरिएको
- वीरगञ्ज भन्सार कार्यालयमा Asycuda world को Testing कार्य सफल भए पश्चात Asycuda World को Live सुरुवात गरिएको ।
- कन्चनपुर र सुनसरी भन्सार कार्यालयमा Connectivity व्यवस्थापन गरी IP Camara सञ्चालनमा ल्याईएको ।
- राजस्व परामर्श समितिको दोस्रो बैठक मिति २०७३ माघ २८ गते नेपालगन्जमा सम्पन्न भएको ।
- राजस्व परामर्श समितिको तेस्रो बैठक मिति २०७३ माघ २९ गते धनगढीमा सम्पन्न भएको ।
- आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को वजेट बक्तव्यमा उल्लिखित राजस्व नीति तथा कार्यक्रमहरूको कार्ययोजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याईएको,
- सम्माननिय प्रधानमन्त्रीज्यूबाट व्यवस्थापिका संसदमा प्रस्तुत भएका विषयहरू मध्ये राजस्व व्यवस्थापन महाशाखासँग सम्बन्धित विषयको कार्ययोजना बनाइ कार्यान्वयन सुरु गरिएको,
- राजस्व छुट सम्बन्धी विषयलाई व्यवस्थित गर्न राजस्व छुट सम्बन्धी विधुतीय प्रणाली पूर्ण रूपले कार्यान्वयनमा ल्याईएको,
- मन्त्रालय अन्तर्गतका ५ वटै विभागका विभागिय प्रमुखहरू संग कार्यसम्पादन सम्झौता गरिएको,
- राजस्व चुहावट नियन्त्रणका लागि बजार अनुगमन तथा गस्ति परिचालन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिएको,
- भन्सार कार्यालयहरूमा Asycuda World system विस्तारको क्रममा मेची, विराटनगर, बिरगन्ज, सुर्खवा वन्दरगाह, भैरहवा भन्सारमा कार्यान्वयनमा ल्याइएको र अन्य भन्सारमा कार्यान्वयनमा ल्याउने क्रममा रहेको,



#### ११.४ आर्थिक नीति विश्लेषण महाशाखा:

- आगामी आर्थिक वर्षको बजेटका लागि आर्थिक नीति सम्बन्धी सुझाव समिति गठन गरिएको ।
- विप्रेषणको आप्रवाह र अर्थतन्त्रमा यसको प्रभाव सम्बन्धमा आर्थिक नीति विश्लेषण महाशाखा, अर्थ मन्त्रालयबाट र मध्यपूर्वमा कच्चा तेलको मूल्यमा आएको गिरावटले नेपालको अर्थतन्त्र एवं रोजगारीमा पर्ने प्रभावको अध्ययन ने.रा.बैंकबाट गराई अन्तिम प्रतिवेदन उपर मा.उपाध्यक्ष, राष्ट्रिय योजना आयोग र श्रीमान सचिवज्यूहरूको उपस्थितिमा छलफल गरिएको ।
- आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को आर्थिक सर्वेक्षणको कार्ययोजना स्वीकृत गरी आर्थिक सर्वेक्षणको प्रस्तुतीको खाकामा स्तरीकरण गरि तयार गर्ने कार्य शुरू गरिएको ।
- सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण रणनीति अनुरूपको ( AML/CFT ) वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरि कार्यान्वयन समितिमा प्रस्तुत गरिएको ।
- मोबाईल बैंकिङबाट बित्तिय सेवा सञ्चालन सम्बन्धमा सुझाव प्रतिवेदन प्राप्त गरि कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाईएको ।
- Capital Market and Infrastructure Capacity Support Project अन्तर्गत DOMS Software खरिद गर्नका लागि बोलपत्रको आर्थिक र प्राविधिक प्रस्तावको मूल्यांकन सम्पन्न गरि Contract Award का लागि पत्राचार गरिएको ।
- आर्थिक नीति तर्जुमाको लागि अर्थ मन्त्रालयका प्रमुख आर्थिक सल्लाहकारज्यूको अध्यक्षतामा नौ सदस्यीय निर्देशक समितिको गठन गरिएको । आर्थिक नीति प्राविधिक समितिको गठन भई नीति तर्जुमा प्रक्रिया अगाडी बढेको ।
- आर्थिक सर्वेक्षणको तयारीको लागि सरोकारवाला निकायसंग परामर्श भएको र Focal Person हरुको सूचि प्राप्त गरिएको । Focal Person हरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- चालु आर्थिक वर्ष २०७३।७४ को बजेट बक्तब्य तथा राष्ट्र ऋण उठाउने ऐन, २०७३ बमोजिम रु. एक खर्ब एघार अर्ब आन्तरिक ऋण उठाउन आन्तरिक ऋण निष्कासन तालिका र बोलकबोल तालिका स्वीकृत गरी नेपाल राष्ट्र बैंकमा पठाइएको र सो बैंकबाट आन्तरिक ऋण उठाउने कार्य भैरहेको ।
- समष्टिगत आर्थिक परिसुचकको का पौष सम्मका सूचना एवं तथ्याँक संकलन गरि Dash Board मा अध्यावधिक गरिएको ।
- सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली तयार गर्ने कार्य भैरहेको ।
- नगद कारोवारको सिमा निर्धारण सम्बन्धमा मन्त्रपरिषदबाट २०७३।११।०९ मा निर्णय भै सोको सूचना नेपाल राजपत्रमा प्रकाशनका लागि पठाइएको ।

#### ११.५ संस्थान समन्वय महाशाखा:

- बुटवलधागो कारखाना सञ्चालनका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रस्ताव आव्हान गर्न सूचना प्रकाशन गर्ने क्रममा रहेको ।
- संघीयता कार्यान्वयनका क्रममा सार्वजनिक संस्थानहरूको व्यवस्थापन तथा तिनको सेवा प्रवाह चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा प्रतिवेदन पेश गर्ने सम्बन्धमा गठित समितिबाट प्रतिवेदनको पहिलो मस्यौदा निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेको ।

- राष्ट्रिय आपूर्ति कम्पनी गठनका सम्बन्धमा यस मन्त्रालयको संस्थान समन्वय महाशाखाका सहसचिवको संयोजकत्वमा एक समितिमा सम्बन्धित मन्त्रालयहरूको समेत प्रतिनिधित्व रहने गरी समिति निर्माण गरी प्रकृया अघि बढि रहेको ।  
सार्वजनिक प्रसारण संस्था सम्बन्धी नितिगत र संस्थागत व्यवस्था हुने क्रममा रहेको
- संघीयता कार्यान्वयनका क्रममा सार्वजनिक संस्थानहरूको व्यवस्थापन तथा तिनको सेवा प्रवाह चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा प्रतिवेदन पेश गर्ने सम्बन्धमा गठित समितिबाट प्रतिवेदनको पहिलो मस्यौदा निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेको ।
- राजस्व परामर्श समितिद्वारा गठित गैर उपसमितिको पहिलो बैठक बसी सुझाव संकलनका लागि सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको ।
- सार्वजनिक संस्थान सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माणका लागि एभरेष्ट बिट्स प्रा.लि. लाई कार्यदिश दिइएको ।
- नेपाल विद्युत प्राधिकरणको वित्तिय पुर्नसंरचना सम्बन्धमा माननीय उपप्रधानमन्त्री तथा अर्थमन्त्री ज्यूको उपस्थितिमा छलफल कार्यक्रम गरिएको ।
- विरगञ्ज चिनी कारखाना र वुटवल धागो उद्योगलाई प्रतिस्पर्धात्मक प्रक्रियाबाट Lease Modality मा सञ्चालन गर्न तोकिएका विभिन्न विषयलाई आधार मानी प्रतिवेदन तयार गरि नीजिकरण समितिमा पेश गर्न र सो को सुचना प्रकाशन गर्न उद्योग मन्त्रालयलाई पत्राचार गरिएको ।
- राजस्व परामर्श समिति अन्तर्गतको गैह्रकर उप समिति अन्तर्गत सदस्य तोकिएका सम्बन्धित मन्त्रालय र निकायलाई प्रतिनिधि मनोनयनका लागि पत्राचार गरिएको ।

#### ११.६ अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता समन्वय महाशाखा:

- २२-२३ नोभेम्बर २०१६ (२०७३ मंसिर ७ र ८) मा जर्मन सरकारले नेपाललाई उपलब्ध गराउने सहायता सम्बन्धमा नेपाल र जर्मन सरकार बीच Negotiation मा सम्पन्न गरिएको । नेपाललाई जर्मन सरकारले ३६ मिलियन युरो बराबरको सहायता प्राप्त हुने र यो सहायता Sustainable Economic Development and Trade, Health and Energy Efficiency/Renewable Energy गरी ३ वटा Thematic Area मा प्रयोग गर्न समझदारी गरिएको ।
- ०२ डिसेम्बर २०१६ (२०७३ मंसिर १७) मा ADB ले नेपाल सरकारलाई School Sector Development Plan कार्यान्वयनका लागि १२० मिलियन युएस डलर बराबरको ऋण सहायता ०.५ मिलियन युएस डलर बराबरको capacity development technical assistance उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा ADB र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
- ११ डिसेम्बर २०१६ (२०७३ मंसिर २६) मा नर्वे सरकारले नेपाल सरकारलाई School Sector Development Program (SSDP) का लागि २३१ मिलियन नर्वेजियन क्रोनर बराबरको अनुदान उपलब्ध गराउने सम्बन्धी नर्वे सरकार र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
- २९ नोभेम्बर २०१६ (२०७३ मंसिर १४) मा केन्याको नैरोबीमा सम्पन्न भएको Second High Level Meeting on Aid Effectiveness मा नेपाली टोलीले सहभागी भई नेपालले आफ्ना मुद्दाहरू दातृ निकायहरू समक्ष राखेको ।
- CTF Board Meeting तथा यस सँग सम्बन्धित SREP र FIP जस्ता कार्यक्रमको Sub-Committee Meeting मा सहभागिता भई आफ्ना धारणाहरू राखेको ।



- १९ डिसेम्बर २०१६ (२०७३ पौष ०४) मा विश्व बैंकले नेपाल सरकारलाई Road Sector Development Project (RSDP) कार्यान्वयनका लागि थप 55 मिलियन युएस डलर बराबरको ऋण सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा विश्व बैंक र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
- २२ डिसेम्बर २०१६ (२०७३ पौष ०७) मा जापान सरकारले नेपाल नागढुंगा सुरुङ्गमार्ग निर्माण आयोजना कार्यान्वयनका लागि थप १६.६३६ जापानीज यन बराबरको ऋण सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा विश्व बैंक र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
  - २८ डिसेम्बर २०१६ (१३ पौष २०७३ ) मा JICA ले Teaching Hospital मा Medical Equipment Improvement Project को सुधारका लागि ७५४ मिलियन जापानीज यन ( लगभग ६ करोड ९२ लाख रुपैयाँ ) तथा Food Security Program का लागि ३५० मिलियन जापानीज यन (लगभग ३ करोड २१ लाख रुपैयाँ ) अनुदान सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा JICA र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
  - २३ जनवरी २०१७ (२०७३ माघ १०) मा World Bank ले Strengthening System for Social Protection and Civil Registration Project का लागि 150 million US Dollar ऋण सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा विश्व बैंक र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
  - १८ जनवरी २०१७ ( २०७३ माघ ५ ) मा Asian Development Bank ले SASEC Power System Expansion Project and SASEC Road Improvement Project अन्तर्गत Power system expansion project का लागि २० million US Dollar अनुदान सहायता र Road Improvement Project का लागि 186.8 million US Dollar ऋण सहायता गरी जम्मा 206.8 million US dollar सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा एसियाली विकास बैंक र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
  - २० जनवरी २०१७ (२०७३ माघ ७) मा World Bank ले Nepal REDD+ Readiness Preparation Support Program : Forest Carbon Partnership Facility (FCPF) का लागि ५२ million US dollar अनुदान सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा विश्व बैंक र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
  - १५ फेब्रुवरी (२०७३ फागुन ४) मा जापान सरकार , **Japan International Co-operation Agency (JICA)** ले **Improvement of Water Supply Project** पोखराको लागि **4813 millian Japanese Yen** (रु. ४५३९ लाख बराबरको) अनुदान सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा जापान सरकार र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
  - २ मार्च २०१७ (२०७३ फागुन १९) **World Bank** ले **Implementation Of Health Sector Management Reform Program Results** को लागि **150 million US Dollor** (रु १५.९३ अर्ब बराबरको ) ऋण सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा विश्व बैंक र नेपाल सरकार बीच सम्झौता सम्पन्न गरिएको ।
  - २६-२७ फेब्रुवरी (२०७३ फागुन १५-१६) मा अर्थ मन्त्रालय तथा **ADB** को संयुक्त आयोजनामा **Tripartite Portfolio Review Meeting** काठमाण्डौमा सम्पन्न गरियो । बैठकमा **ADB** सहयोगमा नेपालमा सञ्चालित आयोजनाहरूको कार्य प्रगतिको बारेमा छलफल गरियो । सन् २०१६ मा **ADB** को हालसम्मकै खर्च प्रगतिमा उच्च सफलता प्राप्त भएकोमा बधाई एवं शुभकामना व्यक्त गरियो । आयोजनाको ठेक्का लगाउने कार्यमा समेत एतिहासिक सफलता प्राप्त भएकोमा खुशि व्यक्त गरियो । बैठकमा **ADB** को सहयोगमा सञ्चालित आयोजना

कार्यान्वयनको सिलसिलामा देखापरेका विभिन्न समस्याका वारेमा छलफल गरी सुधार सहित आगामी दिनमा आयोजना तोकिएको समयमा सम्पन्न गर्ने वारेमा प्रतिबद्धता व्यक्त गरियो ।

#### ११.७ वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन महाशाखा:

- बीमा ऐन, २०७३ को विधेयक मस्यौदा तर्जुमा गरिएको ।
- नागरिक लगानी कोष तथा कर्मचारी सञ्चय कोषको कर्मचारी सेवा सर्त नियमावलीको संशोधन तथा थप मस्यौदा तर्जुमा गरी सम्बद्ध निकायमा राय/परामर्शका लागि पठाइएको ।
- धितोपत्र बोर्डको कर्मचारी दरबन्दी संरचना थप सम्बन्धी छलफल गरी बोर्डलाई आवश्यक जनशक्ति पूर्ति गर्न स्वीकृति दिइएको ।
- तत्काल सुधार कार्य योजनामा समावेश महाशाखासँग सम्बन्धित कार्यहरूको कार्ययोजना संशोधन गरिएको अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गतका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरूको बैठक भत्ता समायोजन गर्ने सम्बन्धी छलफल विचार विमर्श गरी एकरूपता कायम गर्ने गरी स्वीकृति दिइएको ।
- बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ व्यवस्थापिका-संसदबाट स्वीकृत भएको ।
- वित्तीय क्षेत्र विकास रणनीति (२०७३/७४-२०७७/७८) नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) बाट स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको ।
- वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७३को विधेयक व्यवस्थापिका संसदमा पेश गर्न स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) मा प्रस्ताव पेश गरिएको ।
- बीमा ऐन, २०७३ को मस्यौदा सहमतिका लागि नेपाल सरकार, कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयमा पठाउने कार्य अघि बढाइएको ।
- नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेडको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०७३ कार्यान्वयनमा ल्याउन स्वीकृति प्रदान गरिएको ।
- उच्चस्तरीय वित्तीय क्षेत्र समन्वय समितिको मिति २०७३/०९/१९ को बैठकबाट प्राप्त निर्देशनहरू आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइएको ।
- ग्रामीण स्वावलम्बन कोष नीति, २०७३ को मस्यौदा तयार भई स्वीकृतिका लागि प्रकृया अघि बढाइएको ।
- नेपाल बैंक लिमिटेडमा सरकारले हकप्रद शेयर खरीद गर्ने वा नगर्ने सम्बन्धी अध्ययन गर्न समिति गठन भई उक्त समितिले दिएको प्रतिवेदन बमोजिम आवश्यक कारवाही अघि बढाइएको
- बैंकिङ्ग प्रणालीमार्फत विप्रेषण आप्रवाह गर्ने सम्बन्धमा नीतिगत रूपमै सम्बोधन गर्नका लागि अध्ययन गर्न समिति गठन गरिएको ।
- राष्ट्रिय बीमा कम्पनी लिमिटेडको कर्मचारी सेवा, सर्तसम्बन्धी विनियमाली स्वीकृतिको कारवाही अघि बढाई लोकसेवा आयोगको सहमतिका लागि पठाईएको ।
- नागरिक लगानी कोष ऐन, २०४७ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयकसम्बन्धी अध्ययन गरी अन्तिमरूप दिई प्रतिवेदन पेश गर्न उप-समिति गठन गरी कार्य अघि बढाइएको ।
- कर्मचारी सञ्चयकोष कर्मचारी सेवा सर्त (एघारौँ संशोधन नियमावली, २०७३ को स्वीकृतिका लागि लोकसेवा आयोग परामर्शका लागि पठाईएको ।
- एन.आई.डि.सी. डेभलेपमेण्ट बैंकलाई राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकमा गाभ्नेसम्बन्धी नेपाल सरकार (म.पं.) बाट २०७३/१०/१४ मा सैद्धान्तिक स्वीकृति प्राप्त भएबमोजिम आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइएको ।

- व्यवसायिक कृषि तथा पशुपन्छी कर्जामा प्रदान गरिने व्याज अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ को स्वीकृतिको कारवाही अघि बढाइएको ।
- द्वन्द्वको कारण विस्थापित विभिन्न बैंकहरूका शाखा पुनःस्थापना गर्ने कार्य निरन्तररूपमा अघि बढाइएको ।
- एन.आई.डि.सी. डेभलपमेन्ट बैंक र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक एक आपसमा गाभ्ने सम्बन्धी नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) को मिति २०७३।१०।२४ को निर्णय कार्यान्वयनका लागि कार्यदल गठन गरी कार्य प्रारम्भ गरिएको ।
- “बैंक, वित्तीय संस्था, बीमा, सहकारी तथा पुँजीबजार उपसमिति” को बैठक निरन्तर रूपमा भइरहेको ।
- Accelerating Infrastructure Investment in Nepal को Steering Committee को निर्णयबमोजिम वित्तीय क्षेत्रसम्बन्धी समिति गठन गरिएको ।
- पूर्वाधार विकास बैंक स्थापनाको कार्य अघि बढाइएको ।
- वित्तीय साक्षरता रणनीति (२०७३/७४-२०७७/७८) तर्जुमा कार्य अघि बढाइएको ।
- व्यवसायिक कृषि तथा पशुपन्छी कर्जामा प्रदान गरिने व्याज अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) मा प्रस्ताव पेश गरिएको

#### ११.८ कानून तथा परामर्श महाशाखा:

- संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्बन्धि ऐन, २०५४ मा संशोधनको लागि प्रस्तावित विधेयकमा परामर्श पठाएको,
- कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयबाटमसौदा स्विकृत भएको सुरक्षित कारोबार नियमावली, २०७३ मन्त्रपरिषदमा पेश गर्न प्रस्तावको मस्यौदा तयार गरेको ।
- खेलकूद विकास विधेयक, २०७३ को मस्यौदा सहमति सम्बन्धमा राय दिईएको ।
- युवाहरुलाई व्यवसायिक कृषि कर्जामा प्रदान गरिने व्याज अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७१ का सम्बन्धमा राय दिईएको ।
- NAYOGA Protocol लाई सहमति दिने सम्बन्धमा राय दिईएको ।
- सार्वजनिक संस्थान निर्देशन बोर्ड गठन तथा कार्य संचालन आदेश, २०६९ को अनुसूची संसोधन, अन्तशुल्क नियमावली २०५९ अनुसूची ३ मा संसोधन, सुरक्षित कारोबार नियमावली, २०७३ सम्बन्धी सूचना सम्पादनका लागि कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा अनुरोध गरिएको
- राजस्व छुट सम्बन्धी सूचना, सार्वजनिक संस्थान निर्देशन बोर्ड गठन तथा कार्य संचालन आदेश, २०६९ को अनुसूची संसोधन सम्बन्धी सूचना प्रकाशनका लागी मूद्रण विभागमा अनुरोध गरिएको ।
- क्रेडिट रेटिड नियमावली, २०६८ संशोधन सम्बन्धमा (नेपाल धितोपत्र बोर्ड), नगद कारोबारमा सीमा तोक्ने सम्बन्धी (आ. नि. वि. महाशाखा)व्यवसायिक कृषि तथा पशुपंक्षी कर्जामा प्रदान गरिने व्याज अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, नागरिक लगानी कोष ऐन, २०७३ संशोधन सम्बन्धमा , कृषि विकास बैंक लि.को हेटौडा र झापाको जग्गा बिक्री सम्बन्धमा , व्यवसायिक कृषि तथा पशुपन्छी कर्जामा प्रदान गरिने व्याज अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ का सम्बन्धमा , राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्झौतामा सुधार सम्बन्धमा कानुनी राय परामर्श दिएको ।

- सार्वजनिक संस्थान निर्देशन बोर्ड ( गठन तथा कार्य सञ्चालन) आदेश, २०६९ को अनुसूची संशोधन सम्बन्धमा, अन्तःशुल्क नियमावली, २०५९ को अनुसूची-३ मा संशोधन सम्बन्धमा, सुरक्षित कारोबार नियमावली, २०७३ सम्बन्धी सूचना सम्पादनका सम्बन्धमा कानून, न्याय, तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा अनुरोध गरिएको ।
- अन्तःशुल्क नियमावलीको अनुसूची-३ संशोधन सम्बन्धमा, सूचना प्रकाशन सम्बन्धमा (NTV), सुरक्षित कारोबार नियमावली, २०७३ सम्बन्धमा, राजस्व छुट सम्बन्धी सूचना, सार्वजनिक संस्थान निर्देशन बोर्ड ( गठन तथा कार्य सञ्चालन) आदेश, २०६९ को अनुसूची संशोधन सम्बन्धी सूचना प्रकाशनका लागि मुद्रण विभागमा अनुरोध गरिएको ।
- महालेखापरीक्षकको कार्यालयको संक्षिप्त संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन , अस्थायी, करार तथा ज्यालादारी कर्मचारीहरुको सेवा तथा सुविधा, फैसला कार्यान्वयन प्रतिवेदन तयार गर्ने, क्रेडिट रेटिङ्ग नियमावली- २०६८ संशोधन (नेपाल धितोपत्र बोर्ड), योगदानमा आधारित निवृत्तिभरण कोष सम्बन्धी विधेयकका लागि परामर्शदाता नियुक्ति गर्ने, कृषि विकास बैंक लघु वित्त सहयोग कार्यक्रमको चौमासिक निकास फुकुवा, भन्सार महसुल फिर्ता खर्च बजेट निकास र म्याद थप सम्बन्धमा (विराटनगर भन्सार कार्यालय) लाई कानुनी राय परामर्श दिईएको ।
- सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण ऐन- २०६४ को दफा ४४ को उपदफा १ बमोजिम नगदमा कारोबार सिमा तोक्ने सम्बन्धमा सूचना प्रकाशनका लागि मुद्रण विभागमा अनुरोध गरिएको ।
- राजस्व ऐन नियम तथा प्रशासनिक सुधार उप-समितिको बैठक आयोजना भएको ।

#### ११.९ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा:

- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालयका सचिवको नेतृत्वमा गठित यस महाशाखाका सहसचिव सदस्य रहेको केन्द्रीय अनुगमन टोलीले ठुलो बजेट भएका ६ वटा मन्त्रालयहरु भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात, सहरी विकास, संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास, खानेपानी तथा सरसफाई, स्वास्थ्य र संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय तथा २ वटा विभागहरु सडक विभाग र सहरी विकास विभागको अनुगमन गरिएको ।
- राष्ट्रिय गौरवका र प्राथमिकता प्राप्त २५ करोडभन्दा बढी परियोजना लागत भएका निर्माणाधिन परियोजनाहरुको समग्र बजेट बिनियोजन, ठेक्कापट्टाको स्थिति, खर्चको अवस्था त्यसको सबल र दुर्बल पक्षसमेतको स्थलगत अनुगमन गरी पृष्ठपोषण एवम् कार्ययोजना परिमार्जन समेत गर्न अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाका सहसचिवको संयोजकत्वमा ५ सदस्यीय अनुगमन टोलीको गठन भै अनुगमन शुरु भएको । यसैक्रममा गौतम बुद्ध क्षेत्रीय बिमास्थल ,बुटवल- बेलहिया व्यापारिक मार्ग आयोजना, ववई सिंचाई आयोजना वर्दिया , रानी जमरा कुलरिया सिंचाई आयोजना कैलाली ,भेरी ववई बहुउद्देश्यीय आयोजना सुर्खेत ,साना किसान विकास बैंक द्वारा संचालित कार्यक्रमहरु, व्यवसायिक कृषि आयोजना सडक विभाग, शहरी विकास विभाग, लुम्बिनी क्षेत्र विकास कोष , उत्तर दक्षिण कोशी राजमार्ग आयोजना संखुवासभा ,आ.रा.का. नेपालगञ्ज ,नेपालगञ्ज भन्सार कार्यालय,सुदुर तथा मध्यपश्चिमाञ्चल राजस्व अनुसन्धान क्षेत्रीय कार्यालय कोहलपुर ,आ.रा.का. विराटनगर, लामावगर भन्सार कार्यालय ,आ.रा.का. भैरहवा ,आ.रा.का. बुटवल ,भैरहवा भन्सार कार्यालय ,राजस्व अनुसन्धान पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय को अनुगमन गरिएको ।
- प्रथम चौमासिक अवधिको मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समिति (MDAC) को बैठक सम्पन्न गरि निम्न बमोजिमका निर्णयहरु गरिएको ।

- अर्थ मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका विभाग, कार्यालयको पुंजीगत खर्च तथा विकास आयोजनाहरूको बजेट खर्च दोस्रो चौमासिक सम्ममा ८० प्रतिशतको हाराहारीमा पुर्याइ अर्थ मन्त्रालयलाई बजेट खर्चमा Role Model को रूपमा प्रस्तुत गर्ने ।
  - मन्त्रालय अन्तर्गतका विकास आयोजनाहरूको विनियोजित रकम जुनसुकै स्रोतको भए पनि तुरुन्त फुकुवा दिने/ निकास दिने ।
  - बैदेशिक सहायता तर्फ सोधभर्ना प्रकृयाबाट प्राप्त हुनुपर्ने ऋण तथा अनुदानको करीब रु ५१ अर्ब शोधभर्ना प्राप्त हुन बांकी देखिएकोले अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता समन्वय महाशाखा, बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा र महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले समन्वयात्मक ढंगबाट काम गरी यथाशिघ्र शोधभर्ना प्राप्त गर्ने ।
  - आगामी आर्थिक वर्ष अगाडि नै अर्थ मन्त्रालयले दोस्रो चरणको आर्थिक सुधारको नीति तथा कार्यक्रमको खाका ल्याउने ।
  - गत विगत वर्ष र चालु आर्थिक वर्षको हालसम्म बहुवर्षिय ठेक्काको लागि सहमति दिइएका आयोजनाहरूको कुल दायित्व यकिन गर्न बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखाले राष्ट्रिय योजना आयोग, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र अन्य मन्त्रालयससंग समेत समन्वय गरी त्यस्ता आयोजनाहरूको एकीकृत विवरण तयार गर्ने ।
  - अर्थ मन्त्रालयले राजस्व संकलन र बजेट खर्चमा मात्र ध्यान नदिई नीति निर्माण र कार्यान्वयनमा पनि नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
  - ठूला आयोजनाहरूको अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिने ।
- दोस्रो चौमासिक अवधिको मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समिति (MDAC) को बैठक गरी निम्न बमोजिमका निर्णयहरू गरिएको ।
- अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका अधिकांश निकायहरूको दोस्रो चौमासिक अवधिसम्मको पुंजीगत खर्च र विकास आयोजनाहरूको प्रगति सन्तोषजनक नदेखिएकोले चालु आर्थिक वर्षको बांकी अवधिमा आयोजना कार्यान्वयनलाई तिब्रता दिई पुंजीगत खर्च बजेटको ८० प्रतिशत भन्दा माथि पुर्याउन सम्बन्धित सबै विशेषरूपमा क्रियाशिल रहने ।
  - विनियोजित बजेट मध्ये जुनसुकै स्रोतबाट व्यहोरिने रकम भएपनि आयोजना कार्यान्वयनमा सहजिकरण हुने गरी यथाशिघ्र निकास दिने ।
  - बैदेशिक सहायता तर्फ सोधभर्ना प्रकृयाबाट प्राप्त हुनुपर्ने ऋण तथा अनुदानको करीब रु ३० अर्ब शोधभर्ना प्राप्त हुन बांकी देखिएकोले अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता समन्वय महाशाखा, बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा र महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले समन्वयात्मक ढंगबाट काम गरी यथाशिघ्र शोधभर्ना प्राप्त गर्ने ।
  - चालु आर्थिक वर्षको बजेट खर्च र भौतिक प्रगतिको आधारमा आगामी आ.ब. को बजेट विनियोजन गर्ने । चालु आर्थिक वर्षमा ५०% भन्दा कम रकम खर्च गर्ने निकाय/आयोजनाको बजेट छुट्याउदा खर्च हुने भरपर्दो आधार विना विनियोजन नगर्ने व्यवस्थाको थालनी गर्ने ।
  - कृषि तथा पशु बीमा तर्फ विभिन्न बीमा कम्पनीहरूले पाउनु पर्ने प्रिमियम अनुदान यथाशिघ्र निकास गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

- भुक्तम्पपीडितलाई घर निर्माण गर्न दिने २% व्याजदरको सहूलियतपूर्ण कर्जाको कार्यविधिलाई सरल बनाई भुक्तम्पपीडितको पहुंचयोग्य बनाउने व्यवस्था नेपाल राष्ट्र बैंक र वित्तिय क्षेत्र व्यवस्थापन महाशाखाले मिलाउने । साथै सामूहिक जमानीमा ऋण दिने सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागु गर्ने ।
  - कृषि कर्जा व्याज अनुदान कार्यविधिमा संशोधन भइ सकेकाले यसलाई आम किसानको पहुँचमा पुर्याई यस्तो कर्जा विस्तारमा जोड दिने ।
- माननीय उप-प्रधान तथा अर्थमन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा ठुलो बजेट हुने मन्त्रालयका सचिवहरुको उपस्थितिमा अर्धवार्षिक अवधिको पुंजीगत खर्चको समीक्षा बैठक आयोजना गरी निम्न बमोजिमका निर्णयहरु गरिएको ।
- पुंजीगत बजेट बढी भएका मन्त्रालयहरुले माघ महिना भित्र आन्तरिक रूपमा आयोजनाहरुको कार्यान्वयन स्थितिको गहन समीक्षा गरी देखिएका समस्याहरु तत्काल समाधान गरी आयोजना कार्यान्वयनलाई अघि बढाउने ।
  - मन्त्रालयहरुले फागुन मसान्तभित्र आयोजना कार्यान्वयनलाई तिब्रता दिइ लक्ष्यअनुसार पुंजीगत खर्च गर्ने । २०७३ फागुन मसान्तसम्म पनि काम शुरु नभएका आयोजनाहरुको बजेट र काम शुरु भए पनि लक्ष्य अनुसार खर्च हुन नसकेको रकम २०७३ चैत्र १ गते भित्र अनिवार्य रूपमा समर्पण गर्ने ।
  - मन्त्रालयहरुले विनियोजित बजेटलाई नै व्यवस्थापन गरी अधिकतम नतिजा हासिल गर्ने गरी कार्य गर्ने ।
  - चालु खर्चमा मितव्ययिता अपनाउने ।
  - पुनर्निर्माणको कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइ छिटो सम्पन्न गर्ने ।
  - केही मन्त्रालय अन्तर्गत अहिलेसम्म पनि कार्यस्थलमा पुरै बजेटको अख्तियारी नपुगेको देखिएकोले ७ दिन भित्र सबै बजेटको अख्तियारी दिइसक्ने । स्वीकृत हुन बांकी कार्यक्रम पनि ७ दिन भित्रै स्वीकृत गर्ने ।
  - NDAC ले निर्देशित गरेको समयसिमा भित्र ठुला आयोजनाहरुको निर्माण Modality निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा लैजाने ।
  - **Detail Project Report (DPR)** भएका आयोजनाहरुमात्र आगामी आ.ब. को बजेटमा समावेश गर्ने ।
  - प्रत्येक मन्त्रालयले बजेट खर्चको प्रभावकारी ढंगबाट अनुगमन गर्ने ।
  - स्थानीय स्तरमा नदिजन्य निर्माण सामाग्रीमा देखिएको समस्या संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले समन्वय गरी तत्काल समाधान गर्ने ।
- गत आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को वार्षिक विवरण तयार गरी सार्वजनिक गरिएको ।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय तथा योजना आयोगमा पठाउनुपर्ने प्रतिवेदनहरु समयमा पठाईएको ।
- सूचनाको हकसम्बन्धि ऐनबमोजिम सार्वजनिक गर्नुपर्ने प्रथम चौमासिक विवरण र दोस्रो चौमासिक विवरण समयमै सार्वजनिक गरिएको ।
- सूचनाको हकसम्बन्धि ऐन बमोजिम सूचना माग गर्ने १२ जनालाई नियमानुसार सूचना उपलब्ध गराइएको ।
- हेलो सरकारबाट प्राप्त ५११ वटा गुनासाहरु मध्ये सबै गुनासाहरु फर्छ्यौट गरिएको ।
- अर्थ मन्त्रालयको गुनासो सुनवाई कक्ष (विगुल) मा प्राप्त ३ वटा गुनासाहरु फर्छ्यौट गरिएको ।
- विभिन्न मन्त्रालयहरुमा भएका चौमासिक बैठकहरुमा यस महाशाखाबाट भाग लिइएको ।
- बजेट वक्तव्यमा परेका नीति तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन अवस्थाको नियमित रूपमा अनुगमन गरिएको ।
- कार्यक्रम स्वीकृतिको अवस्था र अख्तियारीको वारेमा नियमित रूपमा अनुगमन गरिएको ।
-

## १२. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम तथा सम्पर्क टेलिफोन नम्बर:

प्रमुख	: सचिव शान्तराज सबेदी	४२११३३२
प्रवक्ता तथा सूचना अधिकारी	: सहसचिव रामशरण पुडासैनी	४२००४६९
सहायक प्रवक्ता तथा सहायक सूचना अधिकारी	: उपसचिव सुशील कुमार शर्मा नेपाल	४२००४२६

## १३ सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ को दफा ३ र ७(१) बमोजिम माग गरिएको सूचना र उपलब्ध गराइएको सूचना संख्या :

- माग गरिएको सूचना संख्या : २
- उपलब्ध गराइएको सूचना संख्या : २

## १४ ऐन, नियम र निर्देशिकाको सूची:

अर्थ मन्त्रालयलाई निर्दिष्ट गरिएका कार्यहरू सम्पादन गर्ने सिलसिलामा मन्त्रालय र अर्न्तगतका निकायहरूले निम्नानुसारका कानून प्रयोग गरी आफ्नो कार्य सम्पादन गर्ने गरेका छन्।

- नेपालको संविधान २०७२ को आर्थिक कार्य प्रणाली सम्बन्धी विषयमा उल्लिखित धाराहरू
- आयकर ऐन, २०५८
- मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२
- अन्तःशुल्क ऐन, २०५८
- भन्सार ऐन, २०६४
- राजस्व चुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) ऐन, २०५२
- सम्पत्ति शुद्धीकरण नियन्त्रण ऐन, २०६४
- विदेशी विनिमय (नियमित) गर्ने ऐन, २०१९
- निकासी पैठारी नियन्त्रण ऐन, २०१३
- मदिरा ऐन, २०३१
- उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४
- सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउण्डरिङ्ग) निवारण नियमावली, २०६६
- औषधी ऐन, २०३५
- खानी तथा खाद्य पदार्थ ऐन, २०४२
- खाद्य ऐन, २०२३
- राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१
- वन ऐन, २०४९
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्य जन्तु संरक्षण ऐन, २०२९
- लागू औषध (नियन्त्रण) ऐन, २०३३
- हातहतियार खर खजाना ऐन, २०१९
- सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९
- विष्फोटक पदार्थ ऐन, २०१९
- पेटेन्ट, डिजाइनर ट्रेड मार्क ऐन, २०१९
- भन्सार नियमावली, २०६४

- मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३
- आयकर नियमावली, २०५९
- अन्तःशुल्क नियमावली, २०५९
- मदिरा नियमावली, २०३३
- रासायनिक मल निर्देशिका, २०५७
- रासायनिक मल नियन्त्रण आदेश, २०५५
- नेपाल सवारी प्रदुषण मापदण्ड, २०५६
- वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको मिति २०६६/७/१६ को सूचना
- निजीगुण्टा, झिटी भारी सम्बन्धी सूचना
- सालवसाली आर्थिक ऐन
- राजस्व चुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) नियमावली, २०७०
- नेपाल सरकारका निर्णयहरू
- आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५
- आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- ऐन सम्बद्ध निर्देशिकाहरू (आयकर, मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क, भन्सार ऐन वमोजिम)
- WTO/WCO को वडापत्र
- SAARC/SAFTA को वडापत्र



आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी विवरण

म.ले.प.फा.नं. १३

नेपाल सरकार  
अर्थ मन्त्रालय  
खर्चको फाँटवारी

२०७३

फागुन

महिनाको

आर्थिक वर्ष:

२०७३।७४

बजेट अनुदान वा उप शिर्षक नम्बर:

३०५०११३ (चालु)

चालु

बजेट शिर्षक वा उप शिर्षकको नाम:

अर्थ मन्त्रालय

यो महिनाको खर्च	यो महिनाको निकाशा	यस महिना सम्मको निकाशा	खर्च । वित्तीय संकेत नं.	खर्च । वित्तीय शिर्षक	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको खर्च	बाँकी	
							बजेट	निकासा
७९१२८७०।७४	७९१२८७०।७४	७०६७९०३३।५७	२११११	तलव	८१२७१०००।००	७०६७९०३३।५७	१०५९१९६६।४३	०।००
२४३९३३।३२	२४३९३३।३२	१९६४३४२।६१	२१११३	महंगी भत्ता	२९१६०००।००	१९६४३४२।६१	९५१६५७।३९	०।००
४९८०९६३।४०	४९८०९६३।४०	११२३७८९३।२०	२१११९	अन्य भत्ता	३२५०८०००।००	११२३७८९३।२०	२१२७०१०६।८०	०।००
०।००	०।००	१५०००।००	२११२१	पोशाक	१८२३०००।००	१५०००।००	१८०८०००।००	०।००
४४३९१६।७५	४४३९१६।७५	३३८०३३२।४३	२२१११	पानी तथा विजुली	७५६००००।००	३३८०३३२।४३	४१७९६६७।५७	०।००
९४९१९।२०	९४९१९।२०	८५११३८।४०	२२११२	संचार महसुल	२०८००००।००	८५११३८।४०	१२२८८६१।६०	०।००
११२३२२।००	११२३२२।००	७८६२५।४०	२२१२२	अन्य भाडा	१५६००००।००	७८६२५।४०	७७३७४६।००	०।००
१४३५३३१।००	१४३५३३१।००	७०४१९८३।००	२२२११	ईन्धन	९३७४०००।००	७०४१९८३।००	२३३२०१७।००	०।००
९५५१५३।००	९५५१५३।००	१०६०१६७६।००	२२२१२	संचालन तथा मर्मत संभार	१२६०००००।००	१०६०१६७६।००	१९९८३२४।००	०।००
०।००	०।००	४९६६५७।६०	२२२१३	बिमा	५२००००।००	४९६६५७।६०	२३३४२।४०	०।००
४४४८२३७।००	४४४८२३७।००	२५३७०६८७।००	२२३११	कार्यालय सम्बन्धी	३०२०००००।००	२५३७०६८७।००	४८२९३१३।००	०।००
७५००।००	७५००।००	७६८२५।००	२२३१३	पुस्तक तथा सामाग्री खर्च	५०००००।००	७६८२५।००	४२३१७५।००	०।००
७०७५।००	७०७५।००	१३४७५।००	२२३१४	इन्धन अन्य प्रयोजन	७५०००।००	१३४७५।००	६१५२५।००	०।००
३१५१३।००	३१५१३।००	२७२६२९।००	२२३२१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तीको मर्मत संभार खर्च	३०००००।००	२७२६२९।००	२७३७१।००	०।००
५७७८०।००	५७७८०।००	१४४५८१४।५५	२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	३१९५०००।००	१४४५८१४।५५	१७४९१८५।४५	०।००
९७७४६४।००	९७७४६४।००	५३६९७९५।५५	२२४१२	अन्य सेवा शुल्क	८४५८०००।००	५३६९७९५।५५	३०८८२०४।४५	०।००

०१००	०१००	४८०२५१००	२२५११	कर्मचारी तालीम	१२०००००१००	४८०२५१००	११५१९७५१००	०१००
१५८७१००१००	१५८७१००१००	२९०५०९०१००	२२५२२	कार्यक्रम खर्च	७१४५००००१००	२९०५०९०१००	६८५४४९१०१००	०१००
१६५०६५११००	१६५०६५११००	३६३८८४९१४०	२२६११	अनुगमन मूल्यांकन खर्च	६०२००००१००	३६३८८४९१४०	२३८११५०१६०	०१००
१४९३३२१००	१४९३३२१००	१६६१९९१००	२२६१२	भ्रमण खर्च	८४००००१००	१६६१९९१००	६७३८०११००	०१००
२०९६०७१००	२०९६०७१००	७४४४०६१००	२२७११	विविध खर्च	९०३७०००१००	७४४४०६१००	१५९२९३९१००	०१००
४०००००१००	४०००००१००	८६०००००१००	२६४११	सरकारी निकाय, समिती एवं बोर्डहरूलाई निशर्त चालु अनुदान	१२१०००००१००	८६०००००१००	३५०००००१००	०१००
०१००	०१००	०१००	२६४२३	अन्य संस्था तथा व्यक्तिलाई पूंजीगत अनुदान		०१००	०१००	०१००
०१००	०१००	०१००	२८२१२	न्यायिक फिर्ता		०१००	०१००	०१००
२७४५७७३२१४१	२७४५७७३२१४१	१६२४०५७६११३१		<b>जम्मा</b>	२९५५८७०००१००	१६२४०५७६११३१	१३३१८१२३८६९	०१००
				<b>अर्थ मंत्रालय विविध(अर्थ बजेट)</b>			०१००	०१००
			२७३१३	६०१०१४३ संचित विदा			०१००	०१००
			२६४१२	६०१०१५३ मृत कर्मचारी सहायता			०१००	०१००
			२११२३	६०१०१८३ औषधि उपचार			०१००	०१००
			२७३१४					०१००
			२२६१२	६०२०१२३ प्रतिनिधी मण्डल भ्रमण			०१००	०१००
०१००	०१००	०१००		<b>अर्थ बजेटको जम्मा</b>	०१००	०१००	०१००	०१००
२७४५७७३२१४१	२७४५७७३२१४१	१६२४०५७६११३१		<b>कुल जम्मा</b>	२९५५८७०००१००	१६२४०५७६११३१	१३३१८१२३८६९	०१००

कोषको अवस्था

वैकको नाम	एमरेष्ट बैंक लिमिटेड		वैक खाता नं.
जम्मा निकास	१६२४०५७६११३१		वैक मौज्दात:
जम्मा खर्च	१६२४०५७६११३१		नगद मौज्दात:
जम्मा खर्च मध्ये			जम्मा:
पेशकी बांकी:	३३०५३७८१००		<b>कर दाखिला बांकी</b>
म्याद ननाघेको:			
म्याद नाघेको:			
पेशकी बाहेक खुद			
खर्च:	१५९१००३८३१३१		यस महिनाको
			०१००

नेपाल सरकार  
अर्थ मंत्रालय  
खर्चको फांटवारी  
२०७३

फागुन

महिनाको

आर्थिक वर्ष:

२०७३/७४

फागुन

बजेट अनुदान वा उप शिर्षक नम्बर:

३०५०११४ (पूँजीगत)

पूँजीगत

बजेट शिर्षक वा उप शिर्षकको नाम:

अर्थ मन्त्रालय

यो महिनाको खर्च	यो महिना को निकाशा	यस महिना सम्मको निकाशा	खर्च । वित्तीय संकेत नं.	खर्च । वित्तीय शिर्षक	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको खर्च	बांकी	
							बजेट	निकासा
८४५५४१।००	८४५५४१।००	२५१२१८९।००	२९३११	फर्निचर तथा फिक्चर्स	४४०९०००।००	२५१२१८९।००	१८९६८११।००	०।००
०।००	०।००	०।००	२९४११	सवारी साधन		०।००	०।००	०।००
८२२०७५।००	८२२०७५।००	६७४८५९०।००	२९५११	मेशिनरी औजार	१६९८००००।००	६७४८५९०।००	१०२३१४१०।००	०।००
०।००	०।००	०।००	२९२२१	भवन निर्माण		०।००	०।००	०।००
०।००	०।००	४८१२८२।००	२९६२१	पूँजीगत सुधार खर्च	१९०००००।००	४८१२८२।००	१४१८७१८।००	०।००
०।००	०।००	०।००	२९७१२	सफ्टवेर निर्माण	१००००००।००	०।००	१००००००।००	०।००
१६६७६९६।००	१६६७६९६।००	९७४२०६९।००		<b>जम्मा</b>	२४२८९०००।००	९७४२०६९।००	१४५४६९३९।००	०।००

कोषको अवस्था

बैंकको नाम

एभरेष्ट बैंक लिमिटेड

बैंक खाता नं.

जम्मा निकासा

९७४२०६९।००

बैंक मौज्दात:

जम्मा खर्च

९७४२०६९।००

नगद मौज्दात:

जम्मा खर्च मध्ये

पेशकी बांकी:

०।००

जम्मा:

कर दाखिला बांकी

म्याद ननाघेको:

म्याद नाघेको:

पेशकी बाहेक खुद

खर्च:

९७४२०६९।००

यस महिनाको ०।००

यस महिना सम्मको ०।००

१४ .अन्य विवरण:

(क) मन्त्रालय र अर्न्तर्गत विभागहरूको वेभसाईट:

नाम	उपयोग
<a href="http://www.mof.gov.np">www.mof.gov.np</a>	अर्थ मन्त्रालयका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
<a href="http://www.fcgo.gov.np">www.fcgo.gov.np</a>	महालेखा नियन्त्रकका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
<a href="http://www.ird.gov.np">www.ird.gov.np</a>	आन्तरिक राजस्व विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामूलक जानकारी
<a href="http://www.dri.gov.np">www.dri.gov.np</a>	राजस्व अनुसन्धान विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
<a href="http://www.customs.gov.np">www.customs.gov.np</a>	भन्सार विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
<a href="http://www.ratc.gov.np">www.ratc.gov.np</a>	राजस्व प्रसाशन तालीम केन्द्रका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
<a href="http://www.dmli.gov.np">www.dmli.gov.np</a>	सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामूलक जानकारी

(क) अर्थ मन्त्रालयका प्रकाशनहरू:-

अर्थ मन्त्रालयले आफुसंग सम्बन्धित कामहरूको प्रगति विवरण तथा प्रतिवेदनहरू मन्त्रालयको वेभसाईटमा राख्नुका साथै छपाई गरेर प्रकाशन गरी सर्वसाधारणलाई उपलब्ध गराउँदै आएको छ। यसैगरी बजेट सम्बन्धी दस्तावेजहरू सार्वजनिक गरी सर्वसाधारणको सहज पहुँचको व्यवस्था गरेको छ। मन्त्रालयका प्रकाशनहरू निम्न बमोजिम छन्:-

- बजेट कार्यान्वयनको वार्षिक प्रतिवेदन,
- बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन,
- मन्त्रालयहरूको प्रगति विवरण
- प्राविधिक सहायता सम्बन्धी विवरणः,
- विनियोजन ऐन र रातो किताब,
- आर्थिक ऐन र राजस्वको नीति तथा कार्यक्रम,
- राष्ट्रऋण उठाउने ऐन र ऋण तथा जमसनत ऐन,
- आर्थिक सर्वेक्षण
- वजेट वक्तव्य
- सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थिति प्रतिवेदन,
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४१ बमोजिमको वार्षिक प्रतिवेदन ,
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा५(३) बमोजिम प्रस्तुत गरिएको अर्थ मन्त्रालयसंग सम्बन्धित आ.व. २०७२।०७३ आषाढको सर्वजनिक विवरण

- आर्थिक वर्ष २०७२।७३ को बजेटको मध्यावधि मूल्यांकन प्रतिवेदन,
- रेडियो नेपालमा प्रत्येक शनिवार विहान ८:२५ देखि ८:४० सम्म आर्थिक नेपाल कार्यक्रम प्रसारणको माध्यमबाट ।
- नेपाल टेलिभिजनबाट "आर्थिक समृद्धिको" कार्यक्रम प्रसारित भइरहेको,
- IECCD News Letter
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०६९
- डेभलपमेन्टको-अपरेसन रिपोर्ट, २०१६

(ग) मन्त्रालय अन्तर्गत विभागीय प्रमुखहरु :

पद	नाम,शहर	कार्यालय	Fax No.	फोन नं.
.महालेखा नियन्त्रक	श्री राजेन्द्रप्रसाद नेपाल	महालेखा नियन्त्रक कार्यालय	४१४६५१	४४१४३२५
महानिदेशक	श्री रामकृष्ण सुवेदी	राजस्व अनुसन्धान विभाग	५४२०२३	५५२७८८५
महानिदेशक	श्री चुडामणि शर्मा	आन्तरिक राजस्व विभाग	४११७८८	४४१०३४०
महानिदेशक	श्री रामशरण चिमोरिया	भन्सार विभाग	२५९८०८	४२५९७९३
महानिदेशक	श्री जीवनप्रकाश सिटौला	सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग	४२४६५५१	४२४६५५४
तालीम प्रमुख	श्री अर्जुन प्रसाद पोखरेल	राजस्व प्रशासन तालीम केन्द्र	५२४९८९	५५२३१७१

(घ) आन्तरिक राजस्व विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरुको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरु :

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	आन्तरिक राजस्व विभाग	०१	४४१५८०२	४४११७८८
२	ठूला करदाता कार्यालय	०१	५०१००५०	५०१००५१
३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भद्रपुर	०२३	४५५०१२	४५५०१९
४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धरान	०२५	५२०९८२	५२८२८३
५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, विराटनगर	०२१	५३०१६६	५२२७१७
६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, लाहान	०३३	५६०१८८	५६०४४९
७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जनकपुर	०४१	५२०१३६	५२०२९७
८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा	०५३	५२०९३०	५२०७१३
९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वीरगंज	०५१	५२२०६६	५२२११२
१०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, हेटौडा	०५७	५२३१०१	५२०३०८
११	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भरतपुर	०५६	५२०१०६	५२६७७८
१२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, पोखरा	०६१	४६४३६३	४६४४४९
१३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भैरहवा	०७१	५२०८५७	५२१७६३
१४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वृटवल	०७१	५५०५२४	५५०५२३
१५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कृष्णनगर	०७६	५२०६३२	५२००३२
१६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दाङ	०८२	५२२१०९	५२०००९
१७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, नेपालगंज	०८१	५२००२६	५२६२०९
१८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धनगढी	०९१	५२१२०६	५२१२०६
१९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, महेन्द्रनगर	०९९	५२१११८	५२११०६
२०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ललितपुर	०१	५०१००९	५०१००१०
२१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भक्तपुर	०१	६६१२२२६	६६१४७९५
२२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं १	०१	४२४१३०१	४२२९८७३
२३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं २	०१	४२२१९६६	४२२२६०८
२४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाडौं ३	०१	४४१५९७०	४४१०२८५

(ड)

२५	करदाता सेवा कार्यालय, चावहिल	०१	४४८४३४०	४४८४३४०
२६	करदाता सेवा कार्यालय, कोटेश्वर	०१	४४८९२४७	४४८९२४७
२७	करदाता सेवा कार्यालय, पुतलीसडक	०१	४२४३१७६	४२४२१७६
२८	करदाता सेवा कार्यालय, वत्तिसपुतली	०१	४४८५५९०	४११३६९०
२९	करदाता सेवा कार्यालय, बानेश्वर	०१	४४८४६७१	४४८५५४३
३०	करदाता सेवा कार्यालय, त्रिपुरेश्वर	०१	४२३०५६३	४२३०५६३
३१	करदाता सेवा कार्यालय, नयाँसडक	०१	४२६६५७२	४२६६६५३
३२	करदाता सेवा कार्यालय, ठमेल	०१	४२१८९५३	४२१८९५३
३३	करदाता सेवा कार्यालय, महाराजगंज	०१	४४१९२६४	४४१९२६४
३४	करदाता सेवा कार्यालय, बालाजु	०१	४३८९७९१	४३८९७९४
३५	करदाता सेवा कार्यालय, कलकी	०१	४२८९९५२	४२८५९५१
३६	करदाता सेवा कार्यालय, कालिमाटी	०१	४२८३६५८	४२८२८१२
३७	करदाता सेवा कार्यालय, टंगाल	०१	४४३९४७७	४४३९४७६

भन्सार विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरू :

सि.नं.	विभाग/ कार्यालयको नाम	कोड नं	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	भन्सार विभाग	०१	४२५९७९३	४२५९८०८
२	पशुपतिनगर भन्सार	०२७	५५०००४	५५०००४
३	मेची भन्सार	०२३	५६२०३४	५६२००४
४	विराटनगर भन्सार	०२१	४३५८४३	४३६२९७
५	सुनसरी भन्सार	०२५	४६००३०	४६००३०
६	राजविराज भन्सार	०३१	५२०१९६	५२०१९६
७	सिराहा भन्सार	०३३	५२०३२२	५२०१५६
८	जनकपुर भन्सार	०४१	५२०१६६	५२०८५०
९	जलेश्वर भन्सार	०४४	५२०२०२	५२०२०२
१०	सर्लाही भन्सार	०४६	५२०१५४	५२०१५४
११	गौर भन्सार	०५५	५२०११०	५२०२२०
१२	वीरगंज भन्सार	०५१	५२२२२०	५२८७००
१३	सुर्खवा बन्दरगाह भन्सार	०५१	६२११६२	५३३३२२
१४	भैरहवा भन्सार	०७१	५२०१२४	५२०८३४
१५	कृष्णनगर भन्सार	०७६	५२००३०	५२००७३
१६	कोइलावास भन्सार	०७६	५२००३०	५२००७३
१७	नेपालगन्ज भन्सार	०८१	५२०२७९	५२०२७६
१८	राजापुर भन्सार	०८४	४२०९३३	४६०१५०
१९	कैलाली भन्सार	०९१	५२११४२	५२११४२
२०	कंचनपुर भन्सार	०९९	५२१२३६	५२२३१४
२१	महाकाली भन्सार	०९५	६९०८६३	६९०८६३
२२	तातोपानी भन्सार	०११	४८०१३१	४८०१३४
२३	त्रि.वि.स्थल भन्सार	०१	४४७०११०	४४७४४२६
२४	भन्सार जाँचपास परीक्षण	०१	४४६२३८१	४४६२३८५
२५	रसुवा भन्सार	०१०	६७०१८२	

(च) राजस्व अनुसन्धान विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरु :

सि.नं.	विभाग/कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	राजस्व अनुसन्धान विभाग	०१	५०१००८५	५५४२०२३
२	मध्यमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय, पथलैया, वारा	०५३	५२०४५८	५२०२८८
३	वर्दिवास चेकपोष्ट			
४	मध्य तथा सुदुर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय, कोहलपुर, बाँके	०८१	५४०००४	५४०२३९
५	अत्तरिया चेकपोष्ट	०९१	५५१२००	
६	पूर्वाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय, ईटहरी, सुनसरी	०२५	५८०८३५	५८०८३५
७	चारआली चेकपोष्ट	०२३	४६०६४४	
८	पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय, बुटवल, रुपन्देही	०७१	५४१०१७	५४१०१७
९	रामनगर चेकपोष्ट	०७१	५५१२२९	
१०	वर्दघाट चेकपोष्ट	०७८	५८०७७१	

(छ) मन्त्रालय अन्तर्गतका विभिन्न निकायहरूको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरु :

सि.नं.	विभाग/कार्यालयको नाम	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	नेपाल राष्ट्र बैंक (केन्द्रिय कार्यालय)	४४१०३८६	४४१०१५९
२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	४२५२५९५	४२५२९३१
३	कृषि विकास बैंक (केन्द्रिय कार्यालय)	४२६२६९०	४२६२९२९
४	ऋण अशुली पुनरावेदन न्यायाधिकरण	४२२४८९१	४२२४९११
५	ऋण अशुली न्यायाधिकरण	४४४१४१९	४४४१४१८
६	नागरिक लगानी कोष	४७८५७८४	४७८४९४५
७	बीमा समिति	४८११०५७	४८१०४९०
८	राष्ट्रिय बीमा संस्थान	४२६२५२०	४२६२६१०
९	कर्मचारी सञ्चय कोष	५०१०१६५	५०१०२३०
१०	युवा स्वरोजगार कोष	४१०२७८२	४१०२७८९
११	साना किसान विकास बैंक (वित्तीय संस्थान)	४१११८२८	४१११९०१
१२	निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण निगम	४४२१२४१	४४१०१२७
१३	धितोपत्र बोर्ड	५५४१०५७	५५४१०५८
१४	नेपाल स्टक एक्सचेन्ज	४२५०७३५	४२६२५३८
१५	राष्ट्रिय बीमा कम्पनी लिमिटेड	४२५८८६६	४२५८७२१
१६	नगर विकास कोष	४४९३८६६	४४७१२२७